

Domoljub

Ljubljani, 9. februarja 1938

Celo 51 • Štev. 6

Beseda o zaupanju

Izvršene je veliko dejanje. Šest let so tisti, ki so imeli kak denar vložen v hranilnicah in posojilnicah, s strahom pričakovali, kaj bo, ali bo prišel trenotek, da se bodo mirno oddahnili in z gotovostjo vedeli, da je denar varen, ali pa morda pride ura, ko se bo reklo, denar v posojilnicah je vanj deloma izgubljen. Sedaj je konec teh dvomov in tega strahu. Danes je gotovo, da je denar v naših posojilnicah varen, v posojilnicah, ki so včlanjene pri Zadrugi zvezi v Ljubljani, in da ga bo vsak dobil, ko ga bo res potreboval. Ne bo vse naenkrat prosto, bo pa čisto gotovo v doglednem času. O tem smo pisali obširno v zadnjem »Domoljubu«.

Kdo je to dosegel?

Sedaj, ko smo se oddahnili od težav preteklih let, se vprašamo, kdo je to dosegel, da je denar v naših posojilnicah varen in da bo na razpolago tistim, ki ga potrebujejo. Da je prišlo po tolikih težavah in po tako dolgem času do rešitve naših posojilnic in do novega življenja v njih, je zasluga naših slovenskih političnih voditeljev. V vladi sedita v Belgradu dva slovenska ministra, v Ljubljani imamo bana, ki res čuti s slovenskim ljudstvom. Na njihov pritisk in z njihovo pomočjo je izpeljano to veliko delo.

Ko se je začela denarna stiska pred več kot šestimi leti, so sedeli na odločilnih mestih naši nasprotniki iz vrst jugoslovanskih nacionalistov. Sedeli so potem, ko je zadela naš narod ta nesreča, že štiri leta. V vsem tem času ni nihče mignil z mezinco, da bi olajšal to težko breme, ki je slonelo na slovenskih ramah. Treba je bilo slovenskih moči, ne samo po krvi, ampak tudi po duhu moči, ki čutijo in mislijo s svojim narodom, da je prišlo do rešitve tega vprašanja in da je bil ta težki križ odvzet z naših ramen.

Komu bomo torej zaupali?

Najprej gre res za vse hvala Bogu. Se zmeraj velja beseda sv. pisma iz psalmov: »Gospod je pribežališče ubožcu in pomočnik v stiski o pravem času. Naj zaupajo v tebe, ki poznaš tvojo božjo moč, ker še nikdar nisi zapustil onih, ki te iščejo.« (Ps 9. 10-11) Prav tako drži druga beseda: »Mnogo je bičev za grešnika, kdor pa zaupa v Gospoda, ga bo obdalo usmiljenje.« (Ps 31. 10) Zaupali smo v Boga v teh težkih časih in nismo bili osramočeni.

Zaupali pa smo tudi v naše vodilne moči in niso nas pustili na cedilu. Kljub navidez nepremagljivim težavam so prodrli in

zmagali s svojimi zahtevami in tako storili svojo dolžnost v polni meri. To si moramo za vselej zapomniti.

Težka se bila leta belgrajske diktature, pa smo vztrajali in prišli do novega političnega življenja. Težka so bila leta denarne krize, vztrajali smo in prišli do oživitve naših posojilnic. Kdor vzdrži in vztraja, kdor se bojuje in ne obupuje, ta končno zmaga.

Danes imamo tedaj podan nev dokaz, da smemo in moremo vedno zaupati svojim slovenskim voditeljem dr. Korošcu in enim, ki zvesto stoje za njim, kajti nikoli ne izgube izpred oči resničnih koristi svojega naroda.

To moramo posebno poudariti radi tega, ker je ni dobre stvari, ki bi je sovražniki ali pa godrnjaveli in nergači ne poskušali zmajati. Tudi sedaj ob poživljenju naših posojilnic bodimo pripravljeni na zabavljanja in obrekovanja. Pripravljeni bodimo na razne agitatorje, ki bodo skušali mešati ljudi in jim vlivati nezaupanje v srce.

Sveti sloni na zaupanju

Ob tej priložnosti, ko se obnavljajo in poživljajo naše posojilnice, je na mestu, da si pokličemo v spomin, da sloni svet na zaupanju. Nič velikega se ne da napraviti, če si ljudje medsebojno ne zaupajo. Zato pravi pregovor: »Zaupaj, toda vedi komu.« In če veš komu zaupaš, potem ne omahuj, ne bodi malodušen, ne padaj z godrnjanjem dobri stvari v hrbet. Le če popolnoma zaupamo svojim voditeljem, ki smo jih sami izbrali, morejo ti doseči velike uspehe.

Ista beseda o zaupanju velja, če jo obrnemo na današnje denarno gospodarstvo. Bili so časi, ko so ljudje med seboj kupčevali le tako, da so menjavali blago za blago. Za toliko in toliko metrov platna se je dobilo toliko in toliko pšenice. Bila je doba, ko ljudje denarja sploh poznali niso. Bili so potem časi, ko je bilo treba plačati vsako stvar v srebrnih tolarjih ali cekinih. Ko je Martin Krpan natovoril na svoji kobilici blago iz Trsta, ga je moral plačati v srebru. In ko je blago prodajal, ga je prodajal spet za kovan denar. Danes je drugače. Prodaš posestvo in dobiš zanj — papirne bankovce. Kupiš zlato uro in daš zanj — papir. Zakaj? Ker zaupaš, da je papirnat denar nadomestilo za zlato, ker zaupaš Narodni banki, ki je ta denar izdala in podpisala, ker zaupaš državi, ki je dala tej banki posebne pravice. Če dobiš iz Amerike denar, dobiš košček papirja, na katerem je zapisano, da izplača ameriška banka prinosilec tega

papirja (imenjuje se ček) toliko in toliko dolarjev. Ta papir prodaja in denarni zavod ti izplača spet papir v obliki bankovcev Narodne banke. Zakaj vse to? Zato, ker sloni danes vse denarno gospodarstvo na zaupanju.

Prav tako je pri posojilnicah, ki so posredovalke denarja. Če vložiš denar na knjižico pri posojilnici, zaupaš, da ima ta knjižica svojo vrednost. Tisti papirnat denar, ki si ga vložil v posojilnico, ni tam obležal, ampak je šel v posojila služiti obresti. Vse hranilnice in posojilnice tedaj slone na zaupanju.

V dobi denarne krize je bilo to zaupanje omajano. To zaupanje meramo sedaj posojilnicam vrniti. Kdor je zaupal, se ni varal. Sedaj bo dobil vsakdo denar — četudi polagoma — naj se je zanj še tako bal. To zaupanje v naše posojilnice je utemeljeno. Za njimi stoji vse ljudstvo, za njimi stoje tisti, ki so sedaj snali dobiti sredstva za obnovo denarne obkoka. Minister dr. Korošec — voditelj slovenskega naroda — je tudi predsednik Zadruga zveze, pri kateri so naše posojilnice včlanjene.

Vse naenkrat?

Premagati je torej treba nezaupljivost, ki je mnogo zapeljala, da so bili tako nepočakljivi v dobi denarne stiske. Prepričani smo, da bo to zaupanje, ki ga naše posojilnice zaslužijo, tudi v resnici kmalu zrastle. Če pa je kdo le toliko nezaupen, naj poskusi in bo videl, da res dobi to, kar posojilnice po določenem načrtu zaenkrat obljublajo. Bilo je pri večji posojilnici. Prideta mož in žena, ki imata vloženi precej »jurjev«. S strahom in dvomom vprašujeta, ali se res more sedaj denar dvigniti. Uradnik jima pove, da se sedaj toliko in toliko lahko dvigne na vsako knjižico. Zahtevata, naj se jima izplača. Posojilnica jima izplača, kar nanju odpade. Ko odhajata, se pri vratih spogledata, se obrneta in denar prineseta nazaj in ga spet mirno vložita. Ničesar nista potrebovala, bila pa sta neverna Tomaža, ki sta verjela šele, ko sta imela denar v rokah.

Ker se je bati, da bo še zmeraj precej takih nevernih Tomažev, ki bodo čakali predno vrnejo zaupanje posojilnicam, zato so morale posojilnice po naročilu Zadruga zveze določiti, koliko bodo zaenkrat izplačevale. Ta »zaenkrat« pomeni, da je treba oproščati vlogo od zamrzovanja polagoma. Ta načrt pa tudi pomeni, da bo v doglednem času vse prosto. Lep je gorski potok, ki hiti v ravmino. Če pa hočemo, da ne napravi škode, ga je treba zajeziti. Veseli smo, da je prišlo do obkoka denarja. Toda radi nerazsodnih nezaupljivcev je treba nekaj časa še jeziti, da ti ne (Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Novi trošarinski pravilnik in še kaj

Zadnje tedne našo javnost, zlasti vinogradnike, precej razburja novi banovinski trošarinski pravilnik. Javno je, da se je glede na to pečala z njim tudi Kmetijska zbornica kot legitimna stanovska zastopnica našega kmeta. Dne 25. januarja se je namreč vršila pod predsedstvom g. Steblovnika seja izvršilnega odbora KZ in ta je kot glavno točko dnevnega reda obširno obravnavala ravno navedeni pravilnik. Razprava je bila vsestranska, stvarna in temeljita ter je ugotovila sledeče:

1. Včasih je krila večina naših občin znaten del svojih izdatkov s trošarino na alkoholne pijače, vstevši vino. Po vsem svetu je namreč na te stvari uvedena večja ali manjša trošarina in se tudi strogo izvaja, kar je tudi razumljivo, kajti alkohol z vinom vred je v precejšnji meri luksuz, zato naj tisti, ki ga uživa, tudi nekaj prispeva k javnim dajatvam. Tamošnje kmečke stanovske organizacije smatrajo to kot samo ob sebi umevno. L. 1932. je pa izšel trošarinski zakon, ki je ukinil dotlej strogo kontrolo nad prometom z alkoholnimi pijačami.

Posledice so se začele kmalu kazati. Zaradi bistveno omiljene kontrole se je začelo razvijati prikrito tihotapstvo z alkoholnimi pijačami in občinam so začeli ti viri polagoma usihati. To stanje se je vedno bolj poslabševalo, večina prometa z alkoholnimi pijačami se je začela vršiti brez nadzorstva in s tem brez trošarine in mnoge občine so izgubile s tem kar do dve tretjini tozadevnih dohodkov, kar je seveda porazno vplivalo na že itak zrahljane občinske finance. Skoraj vse so morale začeti ravno zaradi tega zviševati občinske doklade, s čemer je postalo prav občutno prizadelo dovolj vse kmečko prebivalstvo.

2. Raslo se je pobirala trošarina za tisto vino, ki je šlo v potrošnjo potom vinskega trgovca ali gostilničarja, ne pa za tisto, ki ga je vinogradnik prodal naravnost onemu, ki ga sam uživa. Ta pot je bila torej prosta in to pot so začeli zaradi prešibke kontrole mnogi zakoniti vinski trgovci in gostilničarji tako zlorabljati, da je šlo po njej čedalje več vsega vina, s čemer so bile vedno bolj ogrožene — kakor smo povedali — naše občinske in banovinske finance. Niso pa od tega imeli nobenega dobička naši vinogradniki, kajti tu je šlo predvsem za vino iz drugih banovin. Na stotine

avtomobilov je ponoči in po raznih stranskih potih, pa tudi ob belem dnevu in po velikih cestah zdrknilo k nam in vsak ve, da se bo pri nas kmalu popilo več takega nezatrošarinjenega »dalmatinca«, nego naše domače kapljice. In kdo je imel zaradi tega nekontroliranega prometa z vinom večjo škodo, kot ravno naš vinogradnik, hudo sta pa trpela tudi pošten gostilničar in vinski trgovec. Čim hočemo namreč, da je kaka davčina pravična, mora biti obvezna za vse enako ali pa za nobena, kajti kakor hitro se pusti odprtih par vrat, se s tem že ustvari tudi možnost za najškodljivejšo zlorabo, ki pridejo v prid samo tistim, ki znajo bolj prelepeti. Eden izmed zborničnih svetnikov je pri tem razpravljanju sedanj položaj krasno označil, rekoč: »V naši občini so padle trošarine na polovico, kajti uvaža se samo nezatrošarinjen »dalmatince«.

3. Glede na vse povedano je jasno, da je bilo treba narediti v tem oziru že enkrat red, da se s tem zavarujejo koristi naših kmečkih občin, kmečkih davkoplačevalcev in tudi poštenih vinogradnikov ter gostilničarjev samih, navzlic temu, da so se temu tako dolgo upirali — ne toliko naši vinogradniki kot »Dalmatinci« in tihotapci »dalmatinca«, ter je hrup, ki so ga ti dvigali, zapeljal zaradi netočnega poznanja stvari tudi nekatere sicer dobro misleče ljudi. Uvedba stroge kontrole nad prometom z vsemi alkoholnimi pijačami je neodložljiva in preprečiti je treba, da ne bo ležala teža plačevanja trošarine sumo na tistih, ki so — poštenj. In za to pri novem pravilniku prav za prav gre.

4. Po novem pravilniku se bo zopet znatno dvignil donos trošarine pri občinah in pri banovini, plačali bodo pa ta donos predvsem tisti, ki so se mu doslej znali nezakonito izmuzniti. Občine bodo tako lahko znižale občinske doklade, oziroma spravile težak položaj svojih finac v red in izvršile marsikatero potrebo, ki jih danes kratko in malo ne morejo. Enako je zbornica od merodajnih strani obveščena, da namerava porabiti banovina tako dosežen višek dohodkov zopet izključno le v korist našega kmečkega ljudstva, v prav znatni meri ravno vinogradnikov.

Izvršilni odbor KZ je po temeljiti in obširni razpravi ugotovil vsa gornja dejstva, ki so v zvezi z novim pravilnikom. So pa po-

napravilo nepopravljive škode. Zato bo odprti ohtek denarja polagoma. Vsi uvidetni in pametni bodo dali posojilnicam prav pri tem postopanju.

Ali naj zaupamo skrinjam?

Ali hočete še drugo reanično zgodbo? Bila je ženska, ki je v svoji nezaupnosti hodila vsak teden v posojilnico in odnesla tiste kovače, ki jih je mogla z jadikovanjem izpustiti posojilničnemu blagajniku. Spravljala jih je doma v skrinji. Prišel je tat in ji pobral vse. Tat pa je bil norčav. Pustil ji je stolak. Kot bi ji hotel povedati, da je v posojilnici vendarle bolj varno naložen, kot pa v njeni skrinji, pa kakor bi ji hotel tudi povedati, da pameten človek drži doma le malo denarja.

Kaj sledi iz tega? Ves denar iz negavne in skrinj naj se vrne v naše posojilnice. Le tako bo varen in le tako bo nesel ebrest.

Kupčija s knjižicami

Koliko škode so napravili sami sebi tisti, ki so knjižice prodajali. Res je bil eden ali drugi v skrajni potrebi in je zato moral s knjižico na trg, veliko več pa je bilo tistih, ki so samo v napačni skrbi knjižice prodajali. Zaupali so več raznim agentom, kakor pa posojilnicam. Ti se danes po pravici kesajo: Vaj poštene ljudi pa se bodo veselili, da je te kupčije s knjižicami sedaj konec. Zaupanje v posojilnice je napravilo konec tej nepotrebnosti kupčiji.

Komu bomo torej zaupali? Zaupali bomo našim voditeljem, ki imajo pred očmi resnično korist celega naroda in ki so znali rešiti to veliko vprašanje oživiljenja naših posojilnic. Tega zaupanja ne sme več omajati noben napad nasprotnikov, ki bi poskušali zastrupljati javno mnenje na en ali drug način. Naši voditelji so izvršili v resnici veliko dejanje za slovenski narod.

Veramon - ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmoro odsej vsakdo. Prosimo napravite polkus in prepričati se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.

Ovitek z 2 tabletama

S. br. 25.400 od 4. oktobra 1937.

samezni člani opozorili na nekatere trdote in pomanjkljivosti besedila nove uredbe, zaradi česar je izvršilni odbor KZ sklenil ukreniti v zvezi z Vinarskim društvom vse potrebne korake, da se te timprej popravijo ter ima tudi zagotovilo, da se bo to izvršilo.

Volitve v senat

Kakor znano nekaj senatorjev imenuje kralj, nekaj pa jih izvolijo skupne državni poslanci, člani banskega sveta in župani v banovini. V nedeljo 6. februarja je bilo v dravski banovini voliti samo enega senatorja. JRZ je predlagala kot kandidata dr. Schaubacha, kot namestnika pa celjskega župana Mihelčiča. Od 474 volilnih upravičencev, to je županov, članov banovinskega sveta in narodnih poslancev, se je volitev udeležilo 418 volilnih upravičencev in sicer 379 županov, 30 banovinskih svetnikov (15 banovinskih svetnikov je hkrati županov ter so imeli le po en glas) in 9 narodnih poslancev. Skupno ni glasovalo 56 volilnih upravičencev, med temi je bilo 19 »svobodno« izvoljenih narodnih poslancev. Volitve so trajale ves čas od pol osmih zjutraj do 8 zvečer. Kandidata JRZ sta torej sijajno zmagala. Celokupno »srače« gnezdoc je v dravski banovini tako »močno«, da še kandidatne liste ni moglo skupaj spraviti.

Kako pa drugod po državi? Dr. Mačkova stranka je dobila v savski banovini pet, v primorski pa enega senatorja. Toda tudi v teh dveh banovinah se je JRZ primeroma dobro odrezala, zakaj priborila si je v savski banovini dva, v primorski pa 1 senatorja. Skupno v vsej državi je pri nedeljskih volitvah dobila JRZ 17, HSS 6, združena opozicija pa nič senatorjev.

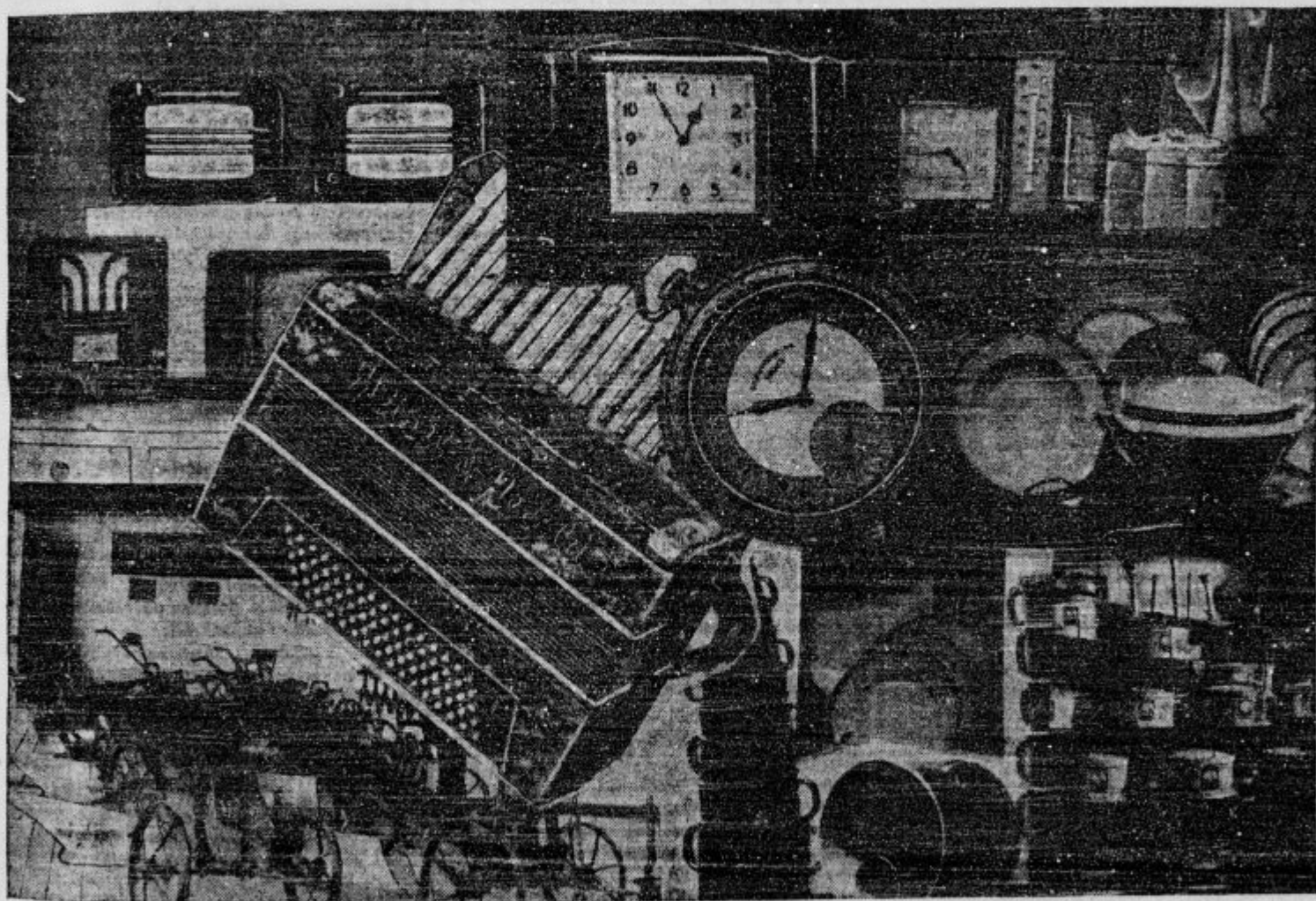
Namakanje perila olajša pranje!

To se občuti, če se vzame za nama-
kanje dobra Ženska hvala, ki vsebuje
Schichtovo milo. Drugi dan je namreč
večina madežev izginila iz perila.
Ostala nesnaga se brez truda izpere
pri kuhanju!

ŽENSKA HVALA

dobro namočeno, napol oprano

„Slovenec“ - naročnikom

Lastništvo »Slovenca« je razpisalo 76
bogatih nagrad v vrednosti nad
75.000 din za svoje naročnike.

Pa tudi tisti, ki še niso naroč-
niki, se bodo lahko udeležili nagradnega
žrebanja in dobili nagrade, ako se naroče na
dnevnega »Slovenca« najmanj za tri me-
sece in plačajo do 19. februarja t. l. trimesečno
naročnino.

Oni pa, ki so že naročniki na
dnevnega »Slovenca« že najmanj tri mesece.

naj poravnajo naročnino še za mesec februar,
pa bodo imeli pravico do žrebanja.

Žrebanje bo pred komisijo naročnikov dne
24. februarja v prostorih uprave »Slovenca«.

»Slovenca« lahko naročite pri vseh naših
podružnicah, pri vseh naših zastopnikih ali pa
čisto enostavno s položnico ček. št. 10.650, s
katere nakažete odgovarjajoči znesek in nanjo
napišete ali ste nov ali star naročnik.

Gornja slika predstavlja nekaj nagrad, ki
jih bo žreb določil srečnim naročnikom dnev-
nega »Slovenca«.

Nagrade so:
nevestina bala;
moška obleka z izvrstno »Omega« uro;

pet modernih »Lesce« plugov;
pet modernih radijskih aparatov;
pet brzoparilnikov tipa »Gama«;
dva pisalna stroja;
kompleten kuhinjski pribor;
dva fotoaparata;
dve sobni uri;
dve žepni uri;

petdeset drugih lepih nagrad (med njimi lepa
klavirska harmonika, čevlji, razni jedilni ser-
visi, jedilni pribori, električne svetilke itd.).

Za vsakega bo sreča lahko iz-
brala samo dragoceno darilo! —
Zato ne odlašajte in naročite ta-
koj dnevnega »Slovenca«!

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALA

Podpisani Flajnik Peter, posestnik, Perudina št. 13, se tem potom najlepše zahvaljujem upravi »Domoljuba«, ki mi je izplačala 1000 dinarjev o priliki požara, ko mi je dne 22. januarja 1938 zgorela stanovanjska hiša in druga poslopja. Obljubljam, da bom vse življenje ostal zvest naročnik »Domoljuba« in ga tudi vsem drugim malim ljudem kot najboljši list priporočam.

Perudina pri Vinici, 30. januarja 1938.

Flajnik Peter.

DOMAČE NOVICE

d 40 let že živim v Jarenini g. kano-nik Josip Čizek. Na muo ga leta!

d Društvo za varstvo deklet v Ljubljani je imelo na Svečnico svoj redni občni zbor. Poročila so omenjala zelo uspešno delo Kolo-dvorskega misijona in posredovalnice. Med drugim je bil sprejet sklep, naj se novi odbor potru-di, da v bližini kolodvora poišče stano-vanje treh do štirih sob s kuhinjo, kjer naj se uredi zavetišče za potujoče žens-tvo.

d Malenkostni bratje. Med zagrebškimi listi se je začelo nepotrebno prepiranje zaradi zagrebških Slovencev. Neki list je namreč trdil, da nekateri zagrebški Slovenci naročajo svojim služkinjam, da kupujejo le pri sloven-skih trgovcih. Tudi če bi bilo res, da je kdo dal takšno naročilo svoji služkinji, ni zato tre-ba pomena takšnega naročila pretiravati, ker je prav verjetno, da je tudi kak Hrvat naročil svoji služkinji, da kupuje le pri hrvatskih trgovcih. Mislimo, da je Zagreb že preveliko mesto, da bi takšne malenkosti smele razbur-jati ljudi.

d Nova vrsta davka. Glasilo slovenskih trgovcev piše: Predilnice v dravski banovini so začele te dni prestati domači bombaž iz stru-miškega okraja, ker so po uredbi z dne 9. sep-tembra 1936 uvozniki tujega bombaža dolžni odkupiti ves domači bombaž, ki je sposoben za industrijsko predelavo. Ceno domačega

lijonov dinarjev. To prisilno plačevanje višje cene za bombaž je tudi svoje vrste nov davek, ki ga slučajno zopet plačuje Slovenija v naj-večji meri, od česar pa ima tudi slučajno glavni dobiček Južna Srbija.

d Za 25% so se podražila v zadnjem času vsa živila na splitskem trgu.

d Mestna občina v Vinkovcih je ustavila podporo Sokolu, da bo mogla to podporo dati Gospodarski slogi.

d Banovinska trošarina na olje naj se odpravi, so zahtevale od banske uprave na Cetinju vse občine v debrovniškem okraju.

d Več sto delavcev so odpustile varaždinske tvornice.

— V zastarelih primerih zapeke, zdru-ženih s slato illo in otekem jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josef-eva« grenka voda, če jo uživamo tudi v malih množinah. »Franz-Josef-eva« voda mило deluje in za-nealjlivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši uporabi akoraj nikdar ne izkaže ne-učinkovito. Opt. rez. 3. br. 20474/36.

d 26 milijonov litrov žganja popijejo na leto v Bosni. Bog ve, koliko prinaša ta luksu-s državi in banovini?

d Poštenci bodimo! Pred mariborskim okrožnim sodiščem sta se zagovarjala dva mlada zakonca iz Studencev zaradi prevare. Mladi parček je naznanila tukajšnja izpostava Okrožnega urada zaradi izredno prebricane goljufije. Vlado je brivaki mojster, njegova žo-nica pa mu tudi včasih v brivnici pomaga. Ker

pa je bila zadnje čase nekam bolehnja, jo je njen mož prijavil pri OUZD kot svojo pomoč-nico pod njenim dekliškim imenom. Jožica je res potem zbolela, ni mogla več opravljati dela v brivnici ter je OUZD imel z njo 1804 dinarjev stroškov. Kmalu potem pa je Vlado svojo Jožico vnovič prijavil pri okrožnem ura-du, to pot pa pod njenim pravim imenom, sa-mo je dejal, da je to žena njegovega brata, ki je nastavljena v njegovem podjetju kot pomoč-nica. Zopet je Jožica zbolela ter je povzročila Okrožnemu uradu 600 din stroškov. Nazadnje pa je vse skupaj prišlo na dan in sedaj sta se znašla oba pred strogimi sodniki. Vlado je do-bil 2 meseca zapora in za 3 leta izgube častnih pravic, pogojno na 3 leta, Jožica pa 1 mesec zapora, pogojno na 2 leti.

d Pri volitvah obratnih zaupnikov v litij-ski predilnici so dobili katoliški delavci 4, združena opozicija pa tudi štiri mesta. Za ka-toliško delavstvo je ta izid zelo dober.

d Sklepi absolventov kmetijskih šol. Pred kratkem so zborovali v Mariboru absolventi kmetijskih šol. Pri raznoterostih so sprejeli sledeče predloge: 1. da si podružnica v Ma-riboru omisli stalen prostor s knjižnico; 2. da se vodi točen pregled brezposelnih absolven-tov; 3. da se pazi, če so absolventje, ki so v službi, zavrovani pri Pokojniškem zavodu; 4. da podružnica priredi poučni izlet v Avstri-jo; 5. da se marca priredi širše zborovanje, na katerem se bo obravnavalo stanovsko vpraša-nje, vprašanje brezobrestnega posojila absol-ventom in pa važnost letopisa, kdo se peča s kmetijstvom.

d Živi in pusti živeti tudi drugim. Po ne-kem načrtu bi državni tiskarni v Belgradu in Sarajevu dobili izključno pravico za tisk in založbo ter prodajo šolskih knjig, kakor tudi za

Slovenski župani so zborovali

Slovenski župani so se zbrali v soboto 5. in v nedeljo 6. februarja v Ljubljani. Prvi dan so imeli tečaj, na katerem so se seznanili s pravicami, ki jih zakon daje županom. V nedeljo pa so naši župani napolnili ljubljansko franciškansko dvorano, da opravijo svoje vsakoletno zborovanje pod predsedstvom na-čelnika Županske zveze kamniškega župana Nandeta Novaka. Med drugimi znanimi oseb-nostmi so bili navzoči: minister dr. Krek, ban dr. Natlačen, minister v p. dr. Kulovec, novi senator dr. Schaubach itd. Župan Novak je v svojem nagovoru poudarjal, naj bo samo-uprava občin, okrajev in banovin postavljena na čim širše osnovi, naj se uzakoni in naj postane temeljna misel naše upravne zakono-daje. Nadalje je omenjal župan Novak veliko delo, ki ga je izvršila v preteklem letu Žu-panska zveza v korist občin in posameznikov. Govorila sta še tajnik ZŽ župan Strnad in blagajnik župan Umnik.

Ban dr. Natlačen je izrazil željo, naj Žu-panska zveza večkrat priredi tečaje, na ka-terih naj obravnava vse zakone in gradivo, ki ga morajo župani dobro poznati. Akade-mik Ločniškar je v imenu vseučilišnikov pro-sil župane, naj pomagajo h graditvi »Jeglič-vega doma«. Nato je sledilo poročilo Rafaelo-ve družbe, ki med drugim ugotavlja, da ima-mo Slovenci okoli 400.000 izseljencev; poleg teh pa izven državnih meja živi še okoli 600 tisoč Slovencev. Zato naj bi se izseljenski fond v Belgradu razdelil bolj pravično kot do-

slej. Župan dr. Remec iz Ptuja je poročal o težkem socialnem položaju v Sloveniji, zlasti glede naših bolnišnic in invalidov. O raznih važnih zadevah so govorili še mnogi drugi govorniki, na kar je bila sprejeta resolucija, ki jo pričebimo prihodnjak.

Na koncu naj omenimo nekaj tehtnih stavkov iz nagovora ministra dr. Kreka. G. minister minister je rekel tudi to-le:

Vaše želje glede občinskih hranilnic in kreditnih zdru-g so pričenjajo izpolnjevati. Zdaj stopajo spet odločno in brez strahu v novo svežo gospodarsko pomlad. Občinske hranilnice bodo dobile denar pri Narodni banki, zadruga pa pri Poštni hranilnici, oboje proti zastavi obligacij iz računa kmečkega doiga, ki ga imajo pri Privilegirani agrarni banki. Obrestna mera je 3 odstotna, tako da naši zavodi prejmejo iste obresti od PAB, ka-kršne plačujejo Narodni banki oduosno Poštni hranilnici. Bila je razmeroma težka naloga, toda uspeh je zaključil dolgoletne napore vseh vas in vseh naa. Našli smo sredstva za oploditev našega gospodarstva. Nismo hoteli nič odstopiti od načela, da morajo imeti naše samoupravne hranilnice iste pravice kakor drugi zavodi. Bili smo vedno mnenja, da morajo veliki državni zavodi prispevati za našo občino. Tako mislim, bomo dosegli lepo soglasje vseh dobrih stremiljenj in lepo vza-jemnost življenja, da se življenje našega na-roda izraža v socialnem napredku ter da pri-pravimo našemu narodu čim lepšo bodočnost.

Kdor mnogo sedi

trpi večkrat radi naredne stoli-ce. Dobro odvajalno sredstvo je Darmol. Je dobrega oku-sa in deluje brez bolečin. Vze-mite zato tudi Vi Darmol.

DARMOL

bombaža določita sporazumno kmetijski in trgovinski minister. Ta cena sme biti do 50% višja, kakor pa je bila povprečna cena na new-yorški borzi v preteklem letu. Tako je bila ce-na določena na 17.50 din za kg, kar pomeni, da je naš domači bombaž več kot še enkrat dražji ko ameriški, ki je poleg tega po kakovosti boljši. Zaradi dobre cene je bilo posejano z bombažem v letu 1937. 3000 ha, to je za 1500 ha več kakor v letu 1936. Gojenje bom-baža je pri nas silno dobičkanosno, od česar ima dobiček samo Južna Srbija, ker drugod bombaž ne uspeva tako dobro. Sodijo, da bo-do dobili sadilci bombaža na leto okoli 90 mi-

vse uradne tiskovine brez izjeme ter za vsa obila sploh. Proti temu načrtu se ni dvignila enodušno samo vsa slovenska javnost, ampak tudi Hrvati in srbski del države, ker bi uresničenje tega načrta ne bilo samo v škodo slovenski kulturi, temveč tudi vsej tiskarski obrti in zasebni založniški podjetnosti v državi. Ker delajo vplivni krogi na to, da bi se omenjeni načrt uzakonil že s finančnim zakonom, je treba napeti vse sile, da se ta namera prepreči. Zato se je sestavilo v Sloveniji posebno odposlanstvo, ki je posredovalo na pristojnih mestih v Belgradu. S kakšnim uspehom, bo pokazala bližnja bodočnost.

d Za 6.377.000 din so narasle vloge v decembru 1937 pri 15 slovenskih branilnicah.

a 180 letnico Vodnikovega rojstva je praznovalo na Svečnice prosvetno društvo »Vodnik« v Zg. Šiški.

d Predsednik Zveze tiskarnejv Maks Hrovatin je prišel oni dan v Belgrad, kjer skuša dobiti pri posameznih ministrstvih sprejeme večjega odposlanstva tiskarnejv, tiskarskih delavcev ter zastopnikov raznih gospodarskih in kulturnih ustanov, ki pride v Belgrad z namenom, da na pristojnih mestih posreduje proti uredbi o razširjenju državne tiskarne, s katero bi bile mnoga tiskarska podjetja naravnost življenjsko ogrožena.

d Zgodnji gad. Januarja meseca je pač nekaj posebnega, če človek zaloti gada na prostem. Te dni popoldne se je to pripetilo Jakobu Sinku iz Sv. Lovrenca nad Škofjo Loko. Gada je seveda takoj ubil.

d Dober želodec. Deset kozarcev in nekaj prstenih pepelnikov je zgrizel in potem pojedel, vse pa v dobrih desetih minutah, zidar-ski pomočnik Milorad Stojanović iz Smedereva. Milorad je prišel v kavarno »Narodna gostilnica« in sprejel stavo, v katero so ga spravili nekateri prijatelji. Vzel je deset vinskih čaš, jih drugo za drugo z zobmi zdrobil in nato steklo pojedel. Za nameček pa je zdrobil še nekaj lončenih pepelnikov in jih pogoltnil. Gostijo pa je potem z nekaj litri vina zalil. Dober tek!

d Za novo carinarnico na Rakeku je odobril finančni minister vsoto 1.315.000 din.

d Za stare in onemogle delavce. Osrednji urad zavarovanja delavcev objavlja: Stari in onemogli delavci bodo mogli svoje pravice iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrti uveljaviti samo za ona obdobja zaposlenja, za katera so bili prispevki dejansko plačani. Ako prispevki niso plačani, po določbah zakona o zavarovanju delavcev, pravice do starostnega in invalidnega zavarovanja niso pridobljene. (§ 68. zak. o zavar. delavcev.) Delodajalci se morajo le važne odgovornosti stalno zavedati.

d Spomin na sarajevsko žaloigro. Sarajevski kavarnar Branko Semič, pri katerem so se zbirali pred začetkom vojne srbski revolucionarji in poznejši atentatorji na prestolonaslednika Ferdinanda, je pred nekaj dnevi umrl. Ker je izkazoval gostoljubje atentatorjem, so ga avstrijske oblasti hudo preganjale in ga pol leta vlačile po raznih ječah in potem obdržale kot talca.

d Vrabce morajo pobijati. Po 5 vrabcev mora ujeti in pobiti vsak prebivalec v občini Bočar v Vojvodini. Občinska uprava je izdala ta odlok zato, ker so se zadnja leta vrabci neznančno razmnožili in naredili kmetovalcem veliko škodo na sadnem drevju in na žitu. Noben občan se tej dolžnosti ne sme izogniti, ker ga bo sicer zadela precej občutna denarna kazen. V dokaz, da je ukazano izvršil, mora

Nazadnje se vendar vsakdo vrne k meni!

To ni čudno, kajti edino le NIVEA vsebuje »Eucerit«, okrepčevalno sredstvo za kožo in razen tega je NIVEA poceni in izborna.

vsakdo prinesiti v občinsko pisarno vseh 5 glav ubitih vrabcev.

d Dobre matere več ni, ima hudo mačeho. Kot vdova se je priženila na dom udovca Ivana Perišića v Uroševcu v Srbiji kruta Nina. Vsak od niju je imel po dva svoja otroka. Nina pa je negovala samo svoja, oba pastorki, 9 letnega sina in 7 letno hčerko, pa je pretepala in največkrat pustila stradati. Pred štirimi dnevi je šla Nina z možem na materin dom. S seboj je vzela svoja otroka, moževa pa je pustila doma, ju zaklenila, in jima prepovedala kuriti ogenj. Zapuščena otroka sta dva dni zmrzovala, nakar sta se le ojunačila in zakurila peč. Napol zmrazjena sta se vsedla prav blizu ognja, tako da je dekletce prišlo preblizu žerjavice in si zažgalo obleko. V hipu je bila vsa v ognju. Na klice na pomoč so vdrli v hišo sosedge in dekletce rešili že vso ožgano. Ko sta se oče in mačeha vrnila domov, so vaščani hoteli mačeho linčati. Le orožniki so jo rešili pred besom ljudstva. Zanemivo je, da mož ni nič vedel o mučenju otrok; tako večje je mačeha prikrivala svoje nečloveško postopanje.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. oob. pol. in nar. zdr. S-br. 15493, 23. V. 33.

d Dajte ljudem vsaj vode. Tam okrog dolenskega Ajdovca je velika potreba po dobri pitni vodi. Skoro vsako leto je suša in primanjkuje vsemu prebivalstvu vode, zlasti pa vasem Malemu, Srednjemu in Velikemu Lipovcu. Že lansko leto so napravili prošnjo na Higijenski zavod, da napravi velik vodni zbiralnik pri studencu, ki izvira kakih 50 m od banovinske ceste med vasema Mali in Srednji Lipovec. Poleti, v veliki suši studenec usahne in kmetje morajo po več ur daleč voziti vode iz oddaljene Krke. Posledica temu,

da ni nobre pitne vode, je tudi, da se vsako leto na jesen pojavijo razne kužne bolezni kot je griža, ki je v zadnjih treh letih pobrala mnogo mladih življenj. Zato bi bilo potrebno, da oblast priskoči na pomoč in zgradi vodni zbiralnik, za katerega so že lansko leto zaprosili. Kaj pa, če v veliki suši pride požar? Vsa vas Srednji, oziroma Mali Lipovec bi bila ogrožena.

d Sorodnike ima v Jugoslaviji nevesta albanskega kralja in bodoča kraljica Albanije, grofica Appony. Njena najstarejša sestra Virginija je poročena z Andrejem Bazijem, bogatim vlastelinom iz Solnoka na Madžarskem. Bazil pa ima dve sestrični, ki sta poročeni v Senti v Jugoslaviji, in sicer prva s Štefanom Tekelijem, druga pa z zdravnikom dr. Mihaelom Zoisom.

d Nad konjske repe so se spravili. V noči od one sobote na nedeljo je nekdo porezal repe konjem v vasi Čirčičah, na Gorenji Savi in v Bitnjem pri Kranju. Razumljivo je, da so bili kmetje, ko so zjutraj videli konje brez repov, silno razburjeni, saj izgubi konj s porezanim repom skoraj polovico svoje vrednosti. Naslednjo noč pa je bržkone spet ista hudobna roka porezala repe konjem v vseh Struževu, v Besnici in v Stražišču. V vseh okolških vaseh Kranja so bili v teh dveh nočeh porezani repi okrog 50 konjem.

d Tudi pozimi raste goba. V hlevu posetnika Jožeta Burgerja v Hrašah pri Smledniku so zrastle tri skupaj zraščene gobe (jurčki), ena večja, dve pa manjši.

d Dobrodelnost hercegovskih frančiškanov. V bližini Djakova v Slavoniji je hercegovski frančiškan o. Silvije Grubišić privedel 18 dečkov, za katere je našel dom pri slavonskih družinah, ki so brez otrok, med tem ko imajo hercegovske hrvatske družine mnogo

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Vza emna posojilnica v Ljubljani poleg „Uniona“

nudi za vloga polno varnost
in jih obrestuje po 4% do 5%
ter vsak čas izplačuje :: Kdor noče viagati
denar v domači posojilnici, naj ga vloga pri

Vzajemni posojilnici

Posojilnice se njenega „Varčevalnega kroga“

otrok, čeprav žive v slabših razmerah. To naseljevanje hrvatske mladine iz Hercegovine v Slavonijo pa bodo frančiškani še nadaljevali.

d Živinozdravniki naj se posvetijo strokovnemu delu med narodom. Da bi se živinozdravniki in ostali strokovni poročevalci pri okrajnih načelnstvih lahko posvetili samo svojemu delu, je minister za notranje zadeve doktor Korošec naročil vsem banskim upravam, da se morajo strokovni poročevalci, posebno pa še živinozdravniki pri okrajnih načelnstvih, oprustiti vseh poslov čisto upravne službe ter posvetiti samo svojemu strokovnemu delu.

d Dve, tri o jugoslovanskem šolstvu. Pred kratkem je imel naš prosvetni minister Magarašević v radiu govor za izseljence. G. minister je opisal tudi zunanji razvoj našega šolstva po vojni. Dejal je, da je bilo od leta 1918 zgrajenih 3500 novih šolskih poslopij. Takrat je hodilo v šolo 650.000 učencev, danes pa jih hodi 1.429.635, učitelj je takrat bilo 10.000, danes pa jih je že okrog 28.000. Za potrebe šolstva je bilo samo iz državnih sredstev porabljenih v tej dobi nad 12 milijard din brez ozira na prispevke občin in banovin, ki tudi ne zaostajajo veliko za to vsoto. Zaključil je g. minister svoj govor z zagotovilo »bratom v novem svetu«, da Jugoslavija izpeljuje svoje gospodarstvo, svojo vojno moč, pa tudi svoje prosvete ne zanemara. Vedno močnejše stopa v vrste prosvetljenih narodov Evrope.

d »Što se babi htelo...« Znano je, da so celo v Zagrebu cela predmestja samih nepismenih ljudi in zato se čudimo, če nekateri

hrvatski listi pišejo, da je vzrok velikega odstotka nepismenosti v Zagrebu množica slovenskih služkinj. Niti eno dekle, ki gre iz Slovenije služiti v Zagreb, ni nepismeno, temveč je največkrat bolj izobraženo, kakor marsikatera pobarvana zagrebska frajlica.

d Pri zaprtju ah pa pri motnjah v prebavi vzemite jutraj na tešče kozarec naravne »Franz Josefa« vode

d Ko je bil Dubrovnik še svobodna republika. Dubrovčani imajo za patrona sv. Blaža — tam mu pravijo sv. Vlaho — katerega god je 3. februarja. V času, ko je bil Dubrovnik še svobodna republika, so praznik svojega patrona proslavili z zvoki trobent, kar so tudi leto sponovili. Štirje trolentači so naznanili začetek svečanosti, izobešena je bila zastava republike. V cerkvi sv. Blaža so orgle zaigrale, poseben orkester pa je pred cerkvijo zaigral himno sv. Blaža. Posebej izvoljeni »knez dubrovnške republike« je obdaroval cerkev sv. Blaža z zemljskimi plodovi. Šest malih deklic je v narodnih nošah prineslo upravitelju cerkve smokve, kis, vino, cvetje, pšenico, olje, olive in drugo. Godbeniki, ki so pri slovesnosti sodelovali, so bili oblečeni v narodne noše. Baldahin je spremljala častna straža in kmetje v narodnih nošah.

d Eden, ki dela našemu narodu sramoto. Pravega tatu, ki je okradel frančiškane v Metkoviću, so odkrili pred dnevi. Prvotno je policija prišla dva samostanska strežaja, oba Slovenca. Pri prvem so našli nekaj jurjev, ki so pa zanje kasneje ugotovili, da so le prihranki za stara leta. Pač pa so prijeli drugega slugo Benedikta Bratino, Slovenca iz Istre, ki je denar ukradel in ga nesel skrit v frančiškanski samostan v Splitu. Policija je pri Bratini našla še vseh 50.000 dinarjev.

d Takile psi bi pa morali biti »po notah« obdavnjeni. Te dni so imeli v Belgradu v gosteh kaj imenitno gospo, namreč bivšo dunajsko igralko in sedaj gospo Emilijo Giacomini samo ter njenega »nebogljence«, ki ga je predstavljal psiček »Čapi«. Gospa Emilija se je pripeljala iz Carigrada, kjer stalno biva. Nameravala je potovati kar naravnost na Dunaj, pa je prekinila pot v Belgradu, ker je njenega psička začelo boleti srce. Prav ta »Čapi« je tisto bitje, ki gospej prizadeva najhujše skrbi: gospa se je nalašč zaradi njega vsedla na vlak in se namenila na Dunaj k nekemu specialistu za pasje bolezni. Toda psičku se je v Belgradu zgodilo še nekaj. Nek nerodnej v osebi nekega postreščka je »Čapiju« stopil na noge, da jo je kuža le na treh priskeal v hotel. Tam je gospa Emilija milostno sprejela belgrajske časnikarske poročevalce in jim razložila težko bolezen svojega »Čapija«. Časnikarjem je nato izdala tudi tajne jedilnega lista za psička: bela in črna kava, izbrane slaščice in izbrane posebnosti. Gospa Emilija tako ljubi svojega spremljevalca, da se nista ustrašila žrtvovati visoke tisočake za vožnjo na Dunaj in nazaj v Carigrad, kjer biva njen soprog...

d Lani je bilo sprejetih v ljubljansko bolnišnico nad 30.000 bolnikov, letos semo v januarju 2950. Če pojde tako dalje, se utegne zgoditi, da bomo morali danes leto zapisati številko 35.000 bolnikov, kolikor jih bo najbrž iskalo pomoči v ljubljanski bolnišnici. Zadnji čas je, da se razmere v bolnišnici takoj preurede in da dobi bolnišnica vsaj nekaj novih zgradb, če že država ne more zgraditi nove bolnišnice!

d Kakršno življenje... Kavarniško pevačico je oni petek ponoči v Belgradu zaklal

Albanski kralj Zogu se je te dni zaročil s madžarsko grofico Apponyjevo, ki je katoličanka, pa bo menda sedaj prestopila v turško vero.

mesarski pomočnik Gjorgje Vujica. Ta je dekle poznal že več let. Sem pa tja se je z njo srečal in ji vselej govoril o ljubezni. Tako jo je slučajno našel tudi oni četrtek zvečer. Prigovarjal ji je, naj gre z njim še po nekaterih nočnih gostilnah. Dekle je nazadnje šlo, dokler ni pomočnik napravil ves svoj denar. To je bil najbrž povod, da se je začel s pevačico pripraviti. Med prepričkom pa je Vujica potegnil mesarski nož in ga zasadil dekletu v srce. Ko je dekle mrtvo padlo ob njem, je šel Vujica na policijo in se sam javil.

d Še ne manjka Butalcev. 34 letna ločenka Janja Jevak se je iz Vareša priselila v Sarajevo. Kmalu je po vsem mestu zaslovela kot izborna »prerokovalka« iz kart. Ženske so kar drvele k njej, med njimi pa ne najmanj dame iz najuglednejših družin. Janja je znala na več način izvajati iz svojih obiskovalcev denar. Vsaka ženska je morala prinesli s seboj kavo. Pri Janji jo je potem skuhala, nakar je morala goščo odnesli s seboj. Naslednji dan pa je morala spet z goščo nazaj in iz te gošče ji je Janja prerokovala bodočnost. Seveda so dame strmele, ko jim je Janja pripovedovala najbolj skrivnostne stvari. Vedeževalka je imela namreč svoje ljudi, ki so se za vsako teh gospa temeljito zanimali in vse skupaj prinesli Janji. Prav zato je bilo treba kuhati kavo in prihodnji dan dan spet priti. Policija je Janjo nazadnje prijela in zaprla. Ni minil še en dan po aretaciji, ko se je na policiji že oglasila truma uglednih žena, ki so zahtevale, da Janjo izpuste na svobodo. Policija pa tej želji zaenkrat ni ustregla.

d V Jugoslaviji se bavi s poljedelstvom 11.480.000 oseb. To bi bilo 82% vsega prebivalstva. Vse za obdelovanje primerne zemlje je v naši državi okrog 41.440.000 juter.

d Sarajevski muzej praznuje to leto petdesetletnico obstoja. Muzej je ustanovila avstrijska vlada in v njem namestila vse zgodovinske predmete, najdene na ozemlju Bosne in Hercegovine. Muzej je kmalu postal svetovno znan, saj je Sarajevo imelo take stare kulturne zaklade, ki jih na drugih ozemljih in torej tudi v drugih muzejih ni bilo. Sarajevo je bilo takrat kakor je še danes stikališče treh kultur ter je tako muzej poln svojevrstnih zakladov, ki jih nima noben drug muzej na

Moda je muhasta do neverjetnosti. Sedaj so začele dame iz boljših družb na svoje nohte risati črke, ki se sestavljajo v razna imena. Je pa že bolj spoštovanja vredna žuljava roka kmečke ali delavske matere!

svetu. Poleg tega imajo tam mnogo izkopanin predgodovinskih dob, velik »turški« arhiv, kjer je na tisoče zanimivosti iz dobe turške vlade. Vsako leto obišče sarajevski muzej okrog 30.000 letoviščarjev.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Banski svet dravske banovine je sklican za dan 14. februarja ob 10. Na dnevnem redu je razprava o banovinskem proračunu ter pravilnika o organizaciji in delu banskih svetov.

d Uredba o banovinskih samoupravah? V »Trgovskem listu« čitamo: Med narodnimi poslanci se govori, da je vlada izdelala zakonski predlog, s katerim se pooblašča, da izda uredbo o banovinskih samoupravah. V predlogu se poudarja, da je postala ureditev banovinskih samouprav neobhodno potrebna.

d HSS je brezkompromisna. Glasilo dr. Mačkovo »Hrvatski dnevnik« je objavil članek, v katerem odločno zavrača vse vesti, da bi bila HSS pripravljena voditi samoljubno politiko in se zadovoljevati z drobtinicami. HSS je radikalna in brezkompromisna stranka ter bo vedno ostala pri svoji odločni politiki.

d Zopet stikajo glave. Dr. Mačka v Zagrebu sta te dni obiskala Miša Trifunović in Lazica Marković. Oba prvaka skupine Ace Stanojevića sta se pripeljala v družbi Miloša Bobića, Ante Radojevića in dr. Kopša iz Ljubljane, kjer so imeli sestanek z bivšim dravobanskim banom dr. Pucem in bivšim voditeljem socialnih demokratov dr. Korunom, ki sta se priključila Stanojevićevi skupini potem, ko je moral dr. Puc z banskega stola, s katerega je bil pri petomajskih volitvah mačkovskemu kandidatu preganjal hudo brezobzirno.

d Nejasnost s »svetim poslanstvom«. V uradnem poročilu z arhierejskega sabora (pravoslavnega škofijskega zbora), ki zaseda te dni v Beogradu, je po uvodnih besedah, ki govorijo o splošni slogi, ki vlada v saboru, da bodo zbrani pravoslavni škofje vsa vprašanja rešili na splošno zadovoljstvo duhovščine in vernikov, namreč tako, »kakor to zahtevajo življenske koristi in sveto poslanstvo naše preizkušeno rodoljubne srbsko-pravoslavne cerkve«. — Iz dob največje gonje proti katoliški Cerkvi se spominjamo, da so se nasprotniki najbolj razburjali zaradi besede o »svetem poslanstvu katoliške Cerkve« in da tega v Jugoslaviji ni mogoče dovoliti. Nekateri so se tudi spraševali, kaj naj to »sveto poslanstvo« pomeni in so zahtevali razlago. Sedaj pa vidimo, da tudi voditelji srbske pravoslavne cerkve računajo s »svetim poslanstvom« pravoslavja v Jugoslaviji. Kako se bodo razmere naprej razvijale, ne moremo prerokovati; da le ne bi bilo kaj zoper enakopravnost vseh državljanov in vseh ver.

d Ne prvi ne zadnji. Pred mariborskim sodiščem se je zagovarjal te dni 34 letni Hinko Serc iz Ruš. Z veliko vneto se je podal na nabiranje levičarskih pristašev, neprestano je bil na shodih in sestankih ter je imel velik vpliv med delavci. Začel se je prištevati med najbolj delavno socialistično gospodo. Skrajša je sicer še delal kot navaden gradbeni delavec, potem pa, ko je postal tajnik, mu je naveden posel stopil v glavo in začel je živeti po gosposko. Kot tajnik in blagajnik je imel 600 din mesečne plače, ki mu pa ni zadostovala za njegovo življenje. Segel je po denarju, katerega so si ubogi gradbeni delavci pritrgovali

Zmaga nad nemško vojsko

Nepričakovano se je raznesla v preteklem tednu vest, da je bilo v Nemčiji upokojenih 14 najvišjih generalov. Vsi so postavljeni pod policijsko nadzorstvo. Med njimi sta posebno znani imeni maršal v. Blomberg in general baron Fritsch. Zunanji minister je postal v. Ribbentrop, dosedanji nemški veleposlanik v Londonu. Armadni general Göring je postal maršal. Hitler je združil v svoji roki vso oblast nad stranko in nad vojsko. Imenovanih je več novih poveljnikov, odločnih pristašev hitlerizma.

Nemška vojska je bila edina sila v narodno socialistični državi, ki je ohranila svojo samostojnost, in ki je pogosto tudi nasprotovala prehudim narodno-socialističnim gospodarskim in zunanje-političnim novotarijam. Zaradi tega so se okrog nje, zlasti okrog bivšega vojnega ministra Blomberga in generala Fri-

tsha začeli zbirati vsi vplivnejši krogi, ki niso odobraval nagle in nevarne zunanje politike, verskega ter kulturnega boja in skrajnega protijudovstva. Vojska bi potemtakem postala močna opora opozicije, ki bi zaradi zunanje in notranjepolitičnega pomena armada lahko izvajala na vodstvo države pritisk. Zato so strankarski voditelji že dolgo silili Hitlerja, naj izvede odločilno dejanje v vojski in jo podredi narodno-socialističnemu državnemu redu. Drugi razlog za te spremembe pa je bilo uresničenje štiriletnega gospodarskega načrta, kakor si ga je zamislil gospodarski diktator Göring, kateremu je vojska nasprotovala. Zadnje spremembe pomenijo pravečati udar v Nemčiji in zadnje stopnjo do popolne hitlerizacije vseh nemških sil in življenja, zato ves svet z največjim zanimanjem razmišlja o najnovejšem prevratu v Nemčiji.

od ust, da so plačali članarino pri svoji organizaciji. To članarino je Serc pridno zbiral, ostajala pa je v njegovem žepu ter jo je zapravljval. V knjigah pa je svoje aleparije prikrikl s ponarejenimi potrdili in čekovnimi nakaznicami. Na ta način je dolgo časa vlekel uboge delavce za nos ter je glasom obtožnice poveril 16.099 dinarjev. Nadebudnega rdečega »generala« so sodniki zaradi teh poverb obsodili na 1 leto in tri mesece strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za 4 leta.

NESREČE

d Utonil je. Huda nesreča je zadela posestnika Andreja Serdonerja iz Ločice pri Polzeli. V rečni strugi, ki je izpeljana iz Savinje, da goni mline in žage ter druge obrate, mu je utonil njegov dveletni sinček Vilko. Kako je otrok zašel v strugo, nihče ne ve. Takoj, ko so ga pogrešili, so ga začeli povsod iskati. Toda ves trud je bil zaman, dokler se niso v zli slutnji odločili, da preiščejo tudi strugo. Da pa je bilo to mogoče takoj izvesti, je bilo potrebno ustaviti dotok vode, zaradi česar so morali za nekaj časa vsi številni obrati ustaviti delo. Sele pri izpraznjeni strugi je bilo mogoče najti mrtvo otroško trupelce.

d V tretje gre rado. V Andrejih pri Sv. Antonu v Slov. gor. je ono soboto pogorelo novo zidano gospodarsko poslopje Čuša Martina. Sumi se, da je bil požar podtaknjen. Zanimivo je, da je ta posestnik v kratkem že trikrat pogorel.

d Pod vozom je obležal. V Podjelah pri Radovljici se je ponesrečil Smukovec, sin posestnika. Peljal je voz mrve. Kar naenkrat pa se je voz zvrnil in Smukovec je obležal pod vozom, hudo poškodovan.

d Delavca je zasulo. V rovu rudnika v Pečovniku pri Celju je zasulo 27 letnega delavca in mu zlomilo levo nogo v stopalu ter več reber. Delavca so nezvestnega prepeljali v celjsko bolnišnico.

d Živ je zgorel. Zakonca Vrbanič Konrad in Ivana od Sv. Antona v Slov. gor. sta si na malem štedilniku v sobi kuhala kosilo. Medtem sta šla po opravih okrog hiše, v sobi je ostal le 19 mesečni sinček Vladko. Čez kakih deset minut se je oče vrnil. Ko je odprl sobna vrata, se mu je nudil strašen prizor. Soba je bila polna dušičnega dima, na tleh pa je bila goreča kepa, v kateri ni bilo več spoznati ne-

srečnega Vladka. Otrok se je izkobil iz zibelke, prišel preblizu štedilnika, kjer se mu je vnela oblečka in ubogi otrok je živ zgorel.

d Vrelo vodo je zlił nase. Pri Sv. Anli v Slov. gor. je posestnica Terezija Muršič iz nepazljivosti pustila zibelko z 15 mesečnim sinčkom tik ob štedilniku, na katerem je stal velik lonec vrele vode. Ko je bil otrok sam, se je povzpela na štedilnik in potegnil k sebi lonec z vrelo vodo, ki si jo je polil po telesu. Pri tem se je strašno opeklo po vsem telesu.

d Voz mu je zlomil tilnik. Te dni se je smrtno ponesrečil Jože Urbanc, posestnik v Lepi njeni pri Mozirju. Vozil je drva, pa se je voz nanj prevrnil in mu zlomil tilnik.

d Vso noč se je trudil, da bi se rešil železja. Kmetkemu fantu 25 letnemu Marku Pruiču iz vasi Kozjak pri Brčnem v Bosni se je pripetila te dni zelo neprijetna nezgoda. Prnjč se je vračal domov, toda ko je šel skozi gozd, je nerodno stopil v past za divjačino, ki so jo tam najbrž postavili divji lovci. Marko se je zaman trudil vso noč, da bi se rešil neprijetnega železja. Klical je na pomoč, toda šele proti jutru so ga našli vsega zmrznjenega in hripavega okoliški kmetje, ki so ga opostili iz mučnega položaja.

d V trenutku je privozil tovorni vlak. Do železniške nesreče je oni večer prišlo v Slapnici med postajama Jevnica in Laze, kjer je banovinska cesta čez železnico. 35 letni posestnik Karel Trebec, po domače Žnidar, iz Kresniških poljan, je peljal voz drv v Ljubljano. Vračal se je v temi. Okrog 7 je pripeljal do usodnega mesta. Ker so bile zaporice odprte, je brezskrbno zavozil na progo. V tem trenutku pa je privozil tovorni vlak proti Ljubljani in lokomotiva je odbila konje in voz s proge v kanal. Nezvestnega posestnika so potegnili izpod voza. Bil je potolčen na več mestih. Lokomotiva je enega konja udarila s tako silo, da je kmalu poginil.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni na božni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

V zadnjem času sta bila ob španskem obrežju potopljena dva angleška trgovska parnika: na enega je sprožila torpedo neka podmornica, na drugega pa je vrigel bombo do- slej neznan aeroplan. Komunisti pišejo, da so angleška parnika potopili nacionalisti, ti pa seveda zatrjujejo nasprotno. Angleško javno mnenje je radi vsega tega razburjeno in zahteva od angleške vlade primerne ukrepe, ki bi omogočili svobodno plovo angleških trgovskih ladij.

Tudi radi bombardiranja raznih španskih mest tako po komunistih kakor nacionalistih so zagnali Angleži te dni velik hrup. To ni človeško, pravijo. To trdimo tudi mi, vendar bi si drznili vprašati: Ali je Anglija že protestirala proti milijonom nedolžnih človeških žrtev boljševiškega nasilja v ruski sovetiji?

Na japonsko-kitajskem bojišču se ni pri- petilo nič posebnega.

KATOLIŠKA CERKEV

s Nagovor sv. očeta učenjakom. Na slo- vesni seji starodavne papeževske akademije zna- nosti, na kateri so se spominjali Marconija in njegovega velikega dela, je imel papež Pij XI. na koncu lep nagovor. Spomnil je zbrani zbor učenjakov na Gospodove besede apostolom, katerim je dejal, da so luč sveta in da nihče ne prižge luči, da bi jo postavil pod mernik, ampak tako, da bi svetila vsem ljudem. Te be- sede, ki se neposredno tičejo nalog, da morajo apostoli oznanjati tudi tistim, ki o znanosti nimajo pojma, se posredno tičejo tudi znan- stvenikov, ki iščejo resnice, katere so skrite v vesoljstvu ter tudi pomagajo veri. Res je, da so vse znanosti, kolikor jih do danes obvlada- damo, le majhna stvar v primeri z vesoljnim stvarstvom. Kljub temu pa pomeni ogromno radost in korist že to, kar smo našli, tem bolj, ker smo pridli že zelo daleč, ker smo deležni mnogih žarkov, ki izhajajo iz nedojemljivo glo- boke skrivnosti in sija resnice. Kakor je Go- spod dejal apostolom, da mora njihova luč sve- titi vsem, tako velja to tudi za ta sloveči zbor akademikov, da mora njihova veda služiti spo- znaju vse resnice, da se ne bi zgodilo, da bi se razum, ki ga je ustvaril in razsvetlil Bog, ob proučevanju ustvarjenih stvari ustavil in se ne povzpel in povzdignil do Stvarnika. Zato mo- rajo biti znanstveniki neskončno hvaležni Bogu, da jim je dal tolike darove, da morajo najti resnico in jo slediti. In tudi za papeža je ve- liko veselje in tolažba, da more skupaj z aka- demiki uživati uro, polno svetlobe, resnice in lepote, ki nas vse spominja na Onega, ki je dejal: »Jaz sem resnica!«

ITALIJA

s Drobil. V Dekanah pri Kopru je umrl župnik in častni konzistorialni svetnik g. An- ton Slamič. — Časopisje poroča, da je v l. 1937 prišlo samo po železnici iz Jugoslavije v Italijo čez Postojno 547.875 oseb. Od teh je bilo iz- letnikov 75.654, ki so se pripeljali v 135 po- sebnih vlakih. Med to izletniško skupino pa je bilo 22.848 jugoslovanskih državljanov. Podatki glede prehoda meje pri Kačji vasi pa kažejo, da se je tamkaj prepeljalo čez mejo v avtomo- bilih in avtobusih 39.076 oseb, ki so bili skoraj izključno jugoslovanski državljani. — Stara granata se je razpočila in smrtno nevarno po- škodovala 14 letnega Ladislava Devetaka iz goriške okolice. — 41 letna Marija Zbogar je

v Laznih nad Cepovanom na poledeneli stezi padla in se zvalila v 350 m globok prepad, kjer so jo našli mrtvo. — V čistilnici petroleja na Reki se je podrl star zid in zasul večje število delavcev. Pri tem je izgubil življenje 34 letni Lojze Stebal. — Z lesenega ogrodka nad Sočo, kjer grade električno centralo blizu doljenja Loga, je padel med skale rečne struge Ciril Kumer tako nesrečno, da je bil takoj mrtev.

BOLGARIJA

s Boljševiški peklenski stroj v bolgarski prestolnici. Te dni je neznana oseba prinesla v uredništvo lista »Ruski glas« v Sofiji zavoj v obliki knjige in ga izročila uslužbenki dr. Solonjeviča. Neznanec se je nato odstranil. Usluženka je izročila zavoj tajniku Mihaj- loviču in šla v kuhinjo. V sobi Mihajloviča je bila tudi gospa Solonjevičeva s sinom, sam dr. Solonjevič je pa bil v neki drugi sobi. Ko je tajnik odprl zavoj s peklenskim strojem, je ta eksplodiral. Eksplozija je Mihajloviča takoj razmesarila, gospa Solonjevičeva pa je dobila hude poškodbe, njen sin pa lahke. Težko ra- njeno gospo Solonjevičovo so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so jo pregledali zdravniki. V Sofiji je nastalo zaradi tega napada veliko razburjenje. Dr. Solonjevič je po poklicu zdrav- nik. Leta 1934 je pobegnil iz sovjetske Rusije. O tem je napisal knjigo pod naslovom »Kako se mi je posrečilo pobegniti iz sovjetske Ru- sije«. V svoji knjigi opisuje strahotno življenje v koncentracijskih taboriščih sovjetske Rusije. V Sofiji je urejeval ruski begunski list »Glas Rusije« in izdajal knjige s protiboljševiško smerjo. Nedvomno gre za maščevanje proti So- lonjeviču zaradi njegovega protiboljševiškega delovanja.

AVSTRIJA

s Slovenskim podpalčnikom v premislek. Znamenita cerkev na Osojah, znana tudi iz Aškerčeve pesmi »Mutek Osojski«, se je pri- čela udirati. Hiša leži ob slovensko-nemški na- rodnostni meji. Leta 1889 so namreč napravili pri tej znameniti cerkvi, ki je znana romarska pot tako za koroške Slovence kakor za Nemce, nov stolp. Stavbeniki pa niso preiskali tal in mesto da bi zgradili zidane temelje, so zabili lesene drogove in mehka tla. Posledica se je sedaj pokazala, zakaj do letos se je cerkveni stolp nagnil že za 15 cm. Strokovnjaki so do- gnali, da bi bilo nujno potrebno močno zasi-

drati temeljne pilote. Stolp, ki se čim dalje bolj nagiblje, ogroža vso veličastno cerkev, ki je ena najkrasnejših stavbnih umetnin na Koro- škem.

FRANCIJA

s Kmete izmoghavajo. Hud prepir v fran- coski poslanski zbornici je bil pred kratkim, ko so opozicionálni poslanci stavili vladi vpra- šanje, kako opravičuje dejstvo, da so orožniki v vasi La Fleche pri rubežni na neki kmetiji zažgali hišo, izgnali iz nje s solznimi bombami tri ljudi, ki so se zaprli vanjo in dva od njih ustrelili. Govorniki so očitali ljudski fronti, da delavstvu daje vse pravice, kmete pa z davčnim vijakom izmoghava do zadnje kap- lje krvi. — Francoški državni svet je razve- ljavil dva odloka bivšega socialističnega no- tranjega ministra Dormoya, češ da je z njima prekorajčil svoje oblastno področje. Odloka sta prepovedovala javna zborovanja desničarskih strank.

DROBNE NOVICE

Umril je ukrajinski narodni voditelj Vla- dimir Ternicki, svojčas minister v ukrajinski samostojni vladi.

202 novi šoli, večinoma iz lesa, so zgradile lani litvanske občine.

Po novi sovjetski ustavi lahko Stalin vsak trenutek razveljavi vsakemu poslancu mandat. Levičarska »demokracija«.

Boj med komunisti in trockisti se je začel tudi na Kitajskem.

Tri milijarde dolarjev za javna dela je zahteval od ameriškega državnega predsedni- ka Roosevelta voditelj strokovnih organizacij Levis.

Podaljšaj si življenje!

Življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezen odpraviti, slabotne ojačiti, nesilne moremo uvrstiti, in nesrečne na- praviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenje živcev, potrlost, izguba do- brih prijateljev ali svojih bližnjih, raz- očaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te s novim upanjem; ta pot je pa oplana v raz- pravi, ki jo že mora vsakdo, ki jo za- teva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je raztol- mačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačati živce in misle, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabljenje spo- mina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Postno zbirališče:

ERNST PASTERNAK,
Berlin 80,

Michaelkirchplatz 18, Abt. 124.

PODOMOVINI

Zborovanje največje slovenske domače obrti

Nedavno je imela ena največjih slovenskih produktivnih združenj, ki združuje najstarejšo slovensko domačo obrt — izdelovanje suhe robe — svoj občni zbor. Kljub delavniku se je zbralo članov, da je bila dvorana Hranilnice docela napolnjena. Na povabilo načelnika zadruga je prisostvoval zborovanju okrajni načelnik iz Kočevja g. Brezgar.

Članstvo zadruga bo skoraj doseglo 600. Daljše poročilo je podal načelnik in ustanovitelj zadruga g. Škulj. Poudarjal je, da se je z novimi krošnjarskimi knjižnicami, ki so sestavljene po besedilu trgovske pogodbe z Avstrijo, doseglo nemoteno delovanje naših krošnjarjev v Avstriji. Knjižnice imajo tudi okrajna glavarstva v Avstriji in izjavljajo, da je sedaj to vprašanje rešeno v obojestransko zadovoljstvo, t. j. avstrijskih oblasti in naših ljudi. So pa še občine v Avstriji, ki svojevoli razglasijo v svojem področju Hausierverbot, kar se bo reguliralo s centralno dunajsko vlado potom našega trgovskega in zunanjega ministrstva. Med naše krošnjarje pa se vrivajo razni špekulanti, ki zelo škodijo sedanji solidni trgovini s suho robo. Zbor je napravil okrajnega načelnika, da posveti takim kvarnim pojavom pozornost in jih onemogoči. Sprejel je sklep zaprositi politično oblast, da izdaja dovolila le od marca do novembra in na ta način izloči nesolidne veržnike.

Po več sto gre vsako leto naših krošnjarjev v Avstrijo, ki docela zavise od tega zaslužka, zato je to vprašanje zanje zelo občutljivo. Nad 400 let pa že nosi ribniški krošnjar krošnjo po avstrijskih deželah. Kako važno v tem pogledu je vprašanje Avstrije za nas, je pokazala živahna debata, ko so padli predlogi kot v parlamentu. Kdor je videl to živo zanimanje, je lahko spoznal ogromno škodo, ki so jo delali nasilneži JNS režima, ko so delili potne liste onim, ki so krivili hrbet pred njimi.

Načelnik zadruga je nadalje poročal o raznih intervencijah pri centralni vladi, da se odpre na-

šim krošnjarjem tudi Nemčija in Ogrska. Začetki so tu, nadaljuje pa se akcija v marcu, ko se bodo zopet vrhili trg. razgovori med nami in Nemčijo. To poročilo je zbor nagradil s gromovitim odobravanjem. Hiperprodukcija naše robe in naraščanje števila krošnjarjev je v Jugoslaviji in v Avstriji tako velika, da se mora dobiti nov trg. Zbor je takoj odpisal tozadevno priporočilo našemu zunanjemu ministru dr. Stojadinoviću.

Načelnik je poročal tudi o razvoju zadruga, ki je svojo lastno trgovino dvignila tako, da je s 1. decembrom 1937 odprla podružnico v Belgradu. Zadruga se je udeležila razstave na obeh velesejnih v Ljubljani in v Mariboru, prijavila se je celo za Pariz, kar je pa belgrajske tozadevne komisije odklonila. Za vzorno ureditev razstave je prejela zadruga od uprave velesejma v Ljubljani častno diplomu.

Podpredsednik zadruga, sodražki župan gosp. Prijatelj, se je konec zboru zahvalil načelniku zadruga, g. Škulju, za njegovo požrtvovalnost. Načelnik g. Škulj je zaprosil, da se razreši načelstva zaradi prezaoptenosti, nakar je zbor soglasno zagrmel: »Ta prošnja ne bo nikoli uslišana!«

Po zboru so se po trgu videle velike gruze, ki so se živahno razgovarjale o lepo uspelem zborovanju ribniške domače obrti.

Iz raznih krajev

Srednja vas v Bohinju. Pred 14 dnevi se je poslovil od nas g. kaplan dr. Robič. Po komaj polletnem plodonosnem delovanju med nami smo spoznali njegovo plemenito srce in ga vzljubili. Pogrešala ga bo zlasti mladina. Na vseh njegovih potih, mu hvaležni farani želimo obilo božjega blagoslova. — Kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo 18. febr. v društveni dvorani veselo igro »Dve novice«. Ljubitelji poštene zabave vljudno vabljene.

Brenčica. Naš občinski urad je dobil nočnega gostila izginila je precejšnja vsota denarja in kolki. Vlomilca so kmalu izsledili v bližnjem Zaispu. Nekaterim je bil vlom prav po godu, izsleditev zlikovca pa ne: mislili so namreč iz do-

godka kovati politični kapitali — Naše prosvetno društvo pripravi več prireditev. Za 13. febr. bo zopet sklopično predavanje. Obišče nas profesor Janko Mlakar. Predavanje bo popoldne po litanih! Vljudno vabljene!

Sv. Barbara v Slav. gorah. Občina Korena je bila deležna prekomasacije. Odcepilo se bivše občine Selee, Čermensak, Rogoznica in kraj Dolge njive v novo občino Sv. Rupert v Sl. gor. Pri stari občini ostanejo bivše občine Korena, Jablanec, Zikarce in Zimica, to je cela fara. Občina Korena ima po odcepitvi 544 volivcev z okrog 70.000 din davčne osnove. — Letos smo imeli 8 mrlice in 2 krsta prejšnje leta pa po 20 do 25 več krstov kot smrtnih slučajev! V Sp. Koreni je umrl dober katoličan in zvest prištaž J.R.Z. posestnik Jože Štöber. Naj počiva v miru!

Ostina. Nepričakovano je umrl lepo pripravljen na smrt Franc Trontelj, posestnik po domače kočak, stric g. misijonarja Alojzija Trontelja. Dočkal je 78 let. Bil je vedno zvest katoliškim načelom. V njegovo hišo so prihajali le dobri časopisi, zlasti »Domoljub«, dolgo let. Vnet je bil tudi za gasilstvo. Bil je podporni član od ustanovitve gasilake čete do smrti. Takega pogreba še ni bilo v naši vasi. Pogreba so se udeležile poleg domačih gasilcev tudi sosednje čete, razen one z Grosuplje, kar so vsi pričakovali. Šog bodi umrlemu očetu bogat plačnik, žalujočim pa tolažnik!

Ovčiče. V ponedeljek, 14. febr. bo na Ovčičah pri Podnartu vsakoletni veliki cerkveni shod. Sv. maše bodo ob 7, ob 8.15 in ob 10. Ob 9.30 bo pridiga, po zadnji sv. maši pa cerkveno darovanje. Castilci sv. Valentina, ne zamudite lepe priložnosti!

Predvor nad Kranjem. Veličastno mogočno znamenje na nebu smo opazovali tudi pri nas. Vsakega, ki je gledal, je ta veličastna svetloba z obsevanjem pretresla. — Lansko leto je bilo rojenih 48 otrok. Umrlo pa je 20 ljudi. Nekateri je smrt rešila po daljši, celo večletni bolezni, tri

Popolnoma sta nam pošli

1. in 2. letošnja številka »Domoljuba« in z njima ne moremo več postreči. Zelo bi nam bilo ustrezno, če nam naši poverjeniki-prijatelji vrnejo morebitne preostale izdave teh dveh izdaj.

RAZNO

L. Ganghofer:

63

Martinij kloster

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Okoli županova ograda je bilo vse živo; toda hlapci in dekle se niso pogovarjali, samo pridno so sukali roke in se zaskrbeno ozirali po temnih oblakih, ki so se gnali nad njimi. Senaver je naziral nalaganje in štel snope; in sleherni voz, ki je zapeljal v ograd, je pospremil do vrat; tam je malo hipov postal in se v skrbah ozrl po svojem fantu. Rudlib je sedel na kamniti klopi pod hrasti, z rokami sklenjenimi okoli kolena, in je negibno strmel v prazno. Enkrat ga je oče poklical: »Libli, ali ne bi tudi ti malo pomagal?«

Fant je odkimal; žalosten se je vrnil župan nazaj na polje, a trajalo ni dolgo, ko ga je prignalo zopet na dvorišče. Stopil je k Rudlibu, mu položil dlan na ramo in ga stresel: »Zbudi se, Libli, zbudi se! Kakšno življenje je to od včera! Bodi, kar bodi — tega ne morem več gledati! In če so ti roke tako omrtvele, da te ne veseli nobeno delo več — glej, neko pot bi vedel zate: pojdi malo k Rotici v vas in povej ljubemu dekletu, da jo pozdravljam!« Rudlib je širil pokoncu in solze so mu privrele iz oči, ko je stisnil očeto roko. »Toda če si pameten«, je dejal župan, »potrpi še do večera. Dan te zaleze, noč te krije.«

Fant je prikimal in zastajajoče dihnil, da mu je napelo prsi. »Odkazi mi delo. oče! Čas mi bo minil hitreje, če se gibljem!«

»Da, Libli, pojdi!«

Ko sta zavila proti ogradnim vratom, je od Untersberka mrzlo potegnil veter čez šenavske pologe. Župan in Rudlib sta prisluhnila: z vetrom je zadonel od Lokijevega lesa zabrisan glas zvona čez dolino.

Brat Vampo je bil povlekel za vrv. Sam doma je bil zaspal in ko se je zdaj prebudil in videl, da ni še nikogar v samotnici, sta ga prevzela strah in skrb; ali lesenih sten si ni upal zapustiti; med vrati je stal in klical Svajkerjevo ime ven v tišino; toda odgovora ni bilo — samo gozd je šumel, kadar se je iznenada dvignil veter, skilal za hratke hipe zatohli mir zraka in se prav tako naglo zopet polegel. Tudi ni Vampotov glas prodrl prav daleč. Zvon, je menil končno, bo klical boljše.

Ko je za trenutek prenehal zvoniti in se je razgledoval po goličih, je menil, da čuje v šumi glasovo. »Svajker!« je zaklical in stekel proti drevju, toda tam je našel samo tihi, zapuščen gozd; nekaj malega je še šel naprej, nato je pa zamišljeno zmajal s svojo okroglo glavico in se obrnil nazaj proti domu. Neko brenčanje ga je zmotilo, da je pogledal kvišku, in kar je opazil, ga je prevzelo tako, da ga je mahoma minil ves strah in vsa skrb za brate. Na starem drevesu je zagledal žlambor, ki je držal v notrino debela, in kazalo je, da se skriva v njem ulj, zakaj brez števila divjih čebel se je pridno spreletavalo ven in noter. »Glej, glej! Tako se torej v teh zoprnih šumih najde vendarle še nekaj dobrega!« se je zasmejal brat Vampo, ki je že kar občutil sladko strd na jeziku. Ogledal si je drevo in menil, da ne bo pretežavno splezati do dupla, zakaj štreclji suhih vej so kakor naperki moleli iz debela. Segel je v kuto po žvepleno nit in kresilnik, izpulil dva šopa mahu, ki si ga je zataknil za pas, in začel plezati po štrecljih.

moške pa je nagloma pokosila. V januarju letoš pa je že 7 oseb položila v grob. Zadnja med njimi je 18-letno dekle, Manca Pernuš iz Bašlja. V času ko to pišemo, obhajamo sv. misijon. Udeležba je velika. Zadnji misijon je bil pred 17 leti.

Strage na Dol. Dne 24. januarja je umrla gospa Ferkulj Frančiška, vdova i zkolendne vasi, po domače Ferkulova mama. Dosegla je 84 leto starosti. Bila do zadnjega bistriga uma, pobožna in Bogu vdana. »Dajte mi Boga,« so bile besede pred dobro uro, predno je umrla. Imela je 10 otrok, od katerih jih živi še 6, ki so že preskrbljeni. Bila je usmiljena do revežev, nobenega ni pustila praznih rok od hiše. Bog ji bodi milostni plačnik!

Cemšenik. K večnemu počitku smo položili Janeza p. d. Grbea iz Razbora. Zapušta ženo, tri sinove in pet hčera ter sestro in dva brata, od katerih je eden v Ameriki. Pokopni je bil ugleden gospodar in skrben družinski oče. Vsa leta je bil naročnik Domoljuba, katerega je z veseljem prebiral. Kako so vsi spoštovali rajnega, je pokazal njegov pogreb, ko so ga prišli spremit na zadnji poti prijatelji in znanci od blizu in daleč. Pokoj njegovi duši. Preostali nam iskreno sožalje.

Sv. Primož na Pohorju. Naša fera je majhna. Beremo skoro izključno katoliške časopise. Le nekaj izjem je, pa upamo, da ne bodo dolgo. Časopis je nam, ki živimo bolj v plačini, še bolj potreben kakor pa ljudem ob velikih cestah. Saj moramo biti tudi mi o vseh dogodkih, ki se dogajajo po svetu, prav poučeni. Vsi, kateri se nimate naročnega katoliškega časopisa, prosim, naročite ga! Ne bo vam žal! — Tudi duševno smo oživeli s sv. misijonom, katerega nam so priskrbeli g. župnik lanske leto. — Dne 2. januarja je privedla šolska mladina febo božičnico. Obdarovani so bili vsi otroci, čeravno jih je 85. — V naši fari nimamo še dve leti ne gostilne ne tratike, pa vendar se v naših žepih ni nič prihranilo. — Lanske letina je bila bolj slaba. Edino sadja je bilo precej za moči in nekaj za prodaj. Kmetje so brez gotovine. S skrbjo gledajo v bodočnost in pričakujejo boljših časov.

Moravce. Ob potresu 1. 1895 je bila naša farna cerkev sv. Martina hudo poškodovana. Prezidava bi bila še takrat nujno potrebna, dobili bi bili tudi veliko državno podporo. Na žalost pa takrat prizadevanja zaradi odpora nekaterih faranov niso uspela. Ker smo v nevarnosti, da bi se nekateri deli cerkve naravnost podrli, je cerkevno predstojništvo po 40 letnem odlašanju primorano nekaj ukreniti. Gotovo pa bo gledalo na to, da preure-

ditve faranov ne bodo preveč obremenile. Sredstva bi se lahko zbirala več let, odelušile vsaj delno dodatve v naravi in s prostovoljnimi delom. Upamo tudi na pomoč banovine in države, ker je župnija kmečka in revna.

po litanijah se je zbrala vsa fara in kljub sneženemu meteu čakala zunaj cerkve na prihod g. jublanta. Ljudstvo je napravilo gost špalir, skozi katerega so korakali v sprevedu na čelu gasilci, za njimi šolska mladina z zastavo, nato Mar. družba in končno g. svetnik s člani fantoveškega oddelka od strani. Vse je sprejeli prostorni »Gregorovi dom«, kjer je bila proslava. Najprej je pozdravil g. svetnika učenska ljudska šola s pesmico in mu poklonila šopek svežih cvetlic; za njo so se vstili pozdravi zastopnikov vseh naših organizacij. Varnostne točke je izpolnjeval moški in mešani pevski zbor. Končno je stopil na oder slavnostni govornik, domačin g. Ivan Rigler, zastopnik kmečke zbornice, in v lepem govoru orisal vso dolgo dobo blagoslovljenega dela g. svetnika. G. svetnik sam je imel za vsakega izmed teh primerno besedo, končno pa je tudi on orisal v daljšem govoru pot, ki jo je prehodil od svojega nastopa do danes. Svečanost je še posebno povzdignila električna razsvetljava. Drugi dan je bila sv. maša ob asistenci g. dekana in drugih duhovnikov. Slavnostni govor v cerkvi je imel č. g. dekan. Lep spreved na slavnostni dom je zaključil proslavo. Bog nam ohrani našega g. svetnika še mnogo let!

Leskovce pri Krškem. Do konca januarja smo imeli mir pred uzmoviči, in to dni so se pa ponovile tatvine, kljub temu, da je zloglasni Urbanč na varnem. Tako so s silo odtrgali vrata na hramu posestnika Skrbina iz Mrtvic in odnesli precej

vina. V noči med 30. in 31. jan. so vdrti v šolo v Leskovcu in jo izropali. Dokazalo se pa je, da so bili na obeh krajih eni in isti nepridipravi, kajti sekira, ki je bila vzeta iz hrama, je bila pozabljena v šoli.

Raka pri Krškem. Zadnji »Domoljubove« uvidnik, ki po tolikih težkih dneh napoveduje boljše čase, so ljudje z velikim zanimanjem brali. Končno bo prešlo gorje, ki ga je povzročil nesrečni zastoj v denarnem obtoku. Gorje, ki ne bo nikdar pozabljeno! Zato pa se sedaj, ko vestja novo upanje, poraja tudi čut hvalečnosti do onih, ki se trudijo, da se stvar čim prej uredi. — Na Ardu je v viedti starosti dokončala svoj življenjski tek Marija Tomažin. Večna luč! — Kljub predpustu samo umratega tako je nekdo te dni v pismu »nažgale našega dopienika. O, pa se tudi ženimo, samo povemo ne vsem, da ne bi »oglarje« prišli.

Debrunja. Naj vsiljajo te skromne vestice Franceljnu Lambergerju v spomin. Dragi Francelj, saj ti kar ne moremo misliti, da te ni več med nami! Komaj par dni je minilo, ko smo te videli še zdravega in vselega v naši družbi. Niti ti niti mi nismo mislili, da boš čez teden dni že počival v hladni zemlji, ko si komaj dočkal petindvajset cvetočih pomladi. Bil si žrtev svojega poklica. V boju za vsakdanji kruh si izgubil svoje mlado življenje. Ko ob tvojem praranem grobu plakaš stari, sestre in brat, je neizmerno hudo tudi nam vsem, ki smo te tako radi imeli. Naše molitve se dvigajo k Bogu za pokoj tvoje duše. Vsem tvojim dragim, ki si jih zapustil pa izrekamo tem potem iskreno sožalje. Prijatelji!

Cesnjica pri Podnartu. Pokopali smo Janeza Rozmana, ki je umrl po dolgotrajni in močni bolezni. Pokopni je bil prava gorenska grča, značaj, ki ga ni upognila nobena sila. Dobri gospodar, skrben oče, ki je ljubil delo in zemljo in se žrtvoval zanjo. Živa vera in ljubezen do lastne grude eta ga podpirali, da ni nikdar omahnil. Z ženo, ki jo zapušta, sta vzgojila deset otrok, ki so vsi pre-

Toda preneka kapijica znoja je stekla bratu Vampotu po licih, preden je sedel na zračni veji poleg čebelnega žlabora. Medtem ko se je s težavo otepal čebel, ki so brenčale okoli njega, je urno ukresal ogenj, zažgal en šop mahu, da je zatlel, porinil močno se kadečo kepo v odprtino debela in zamašil z drugim šopom luknjo. Urno se je spustil zopet na tla in jo ubral stran, počeč z mahanjem rok čebele od sebe. Malo proč je smeje se postal in tlesnil z jezikom.

»Zdaj naj vas dim en dan grize! Potem se vrnem in dvignem sladki zaklad!«

Todaj je pa brat Vampo javnil in se z obema rokama prijel za plešo; med svojimi prsti je začutil čebelo, ki ga je bila vsesala. Vrečeč se je otrsela, jo nevril proti goličavi, pobral spotoma kepo prsti in si jo stakajoč pritisnil na glavo. »Švajker! Švajker!« je začel vpiti s hripavim glasom. Toda naj bi bilo klicanje brata Vampota tako mogočno ko rjovenje leva — težko, da bi ga Švajker silšal.

Visoko na pobočju Gela je sedel Švajker tačas še vedno v Grajvalderjevi izbi in stiskal pastirici roke, da bi se ji ne povrnilo zopet njene hude bolečine. Pri tem se je spomnil na svoje sanje v tisti prvi noči in je začel poizvedovati, kako je s pastirčinimi »dušnimi blagric. Prestrašen zaradi dvomljivih uspehov svojih vprašanj, je vzkliknil: »Dete, dete! Čedna in umita ležiš pred menoj, toda na znotraj si takšna, da človeka kar mrziti!« In vtem ko so zunaj na dvorišču odmevali udarci Grajvalderjeve sekire, ki je krpal razbita vrata, je začel brat Švajker govoriti in oznanjati pozorni pastirici nebesa — svoja nebesa. To so bila nebesa, ki so se dala otipati z rokami. Da bi dokazal, kako lepo je gori in kakšna je radost, ki jo uživajo zveličani, je začel

popisovati muke, ki so jih bili prestajali svetniki in mučenci na zemlji, da bi bili deležni nebeskega veselja. Izbral je tiste mučence, za katere so si bili divji pogani izmislili najstrašnejše muke.

Hincula se je tresla po vseh udih in njene oči so bile mokre, ko je poslušala, kako stanovitno so svetniki prenašali vse to trpljenje. »Povej mi, povej vendar — ali je to čisto res?«

»Seveda, moj ljubi otrok, tako res ko to, da sedim tu pri tebi!«

»Toda kako le more živ človek prestajati takšne muke?«

»To zmore seveda samo svetnik, veš tak, ki ga je ljubi Bog pokrepčal in nahranil z nebeškim kruhom.«

»Z nebeškim kruhom? Kakšen je pa ta kruh?«

»Od vsega na svetu najboljši! Pečejo ga dobri angeli v nebesih in kdor je tako pobožen, da mu ga pošlje Bog le mrvico, ta čuti v tugi in boli čisto veselje in sladkost, vse bolečine ga minejo in vsa žalost, in njegova duša vriska in je zvrhano polna sreča, ki mu jo je dodelil ljubi Bog. Jeli, za takšen nebeški kruh, za tega bi pač vsak rad trpel do krvi? Ali ne misliš tudi ti tako?«

Hincula je prikimala. »Seveda, takšna mrvica bi se prilegla tudi meni!« S sanjavi nasmehom se je obrnila proti Švajkerju — potem sta molčala oba in si gledala v oči.

»Da, da!« je zajekljaval Švajker čez čas, bučeč se iz svoje zamaknenosti. »Kaj sem že hotel povedati? Čakaj, da — vedno v najhujši sili, ko so svetnike že domala zapuščale moči, jim je postal ljubi Bog angela z nebeškim kruhom. Le poslušaj, kaj se je pripetilo svetemu Lovrencu...«

zahtevajo niti ne prosijo kakšne podpore od države, se jim zdi tudi čisto upravičeno, da tudi ne plačujejo nikakih davkov. Pri nas bo morda kdo rekel: »Ali mar Slovenci nismo dovolj pridni?« Najbrž res ne bodo dovolj samo pridne roke! Vsaj pri nas niso.

Kaj ne vse zgodi v vsi uri. Ena sama ura človeškega življenja dostikrat priuiese še dosti več dogodkov, kakor pa ima ta ura minut. Kaj se vse lahko zgodi v tem kratkem šhipuc, ki ga je človek časovno omejil s 60 minutami, kažejo na pr. tile skrbno zbrani podatki: Eno samo uro se rodi na svetu 5440 otrok, umrje pa 4680 ljudi; poroči se jih 2400, 85 parov pa se loči. V eni uri obišče smrt 15 takšnih ljudi, ki jim vname življenje noč ali kroglja, to pa je mišljeno samo v civiliziranih državah. — Zločinstva med divjimi narodi so nam v veliki meri še neznana in je tudi akoraj nemogoče zbrati kaj zanesljivih podatkov. — V eni uri prodajo na svetu 10.000 stotov bombaža in 8000 stotov volne v blago.

doklade čitje? Ali pa zorda mislite, da bodo druge občine za naše kraje več živile, kakor bomo mi esni plačali. Kaj ne vidimo po drugih občinah, kako so oddaljeni, zlasti hribovski kraji prav po matčevsko oskrbovani? Kako je prišlo do podpeov za delave naše občine, dobro vemo. Četa vrsta ljudi je na občini izjavila, da so bili za podpe prevarani in da so proti razbiju občine. Resnica je, da so proti naši samostojni občini vsi tisti, ki so bili sledri bivšega naselinskega režima. Nekateri drugi so jim le naselili. Boj proti naši občini ni nič drugega kakor boj proti moji osebi. Vse mi ne očita, da bi kaj kdajkoli storil zoper koristi svojih soobčanov. Za naselinsko delo v korist občanov sem v lastni hiši dobil zločinčev strel, ki mi je za vedno pokvaril roko. Veno, iz katerih vrat je bilo namenjeno name smrtonosno orožje. Bolj kot ta zločin me boli nasprotovanje od strani, od koder ga nisem ne zaslužil, ne pričakoval. Da občina ni več tako edina kakor je bila nekdanj, ni moja krivda. — Josip Gale, župan.

St. Joži nad Vrhniko. Dne 30. januarja 1938 sta bila poročena spoštovana Matevž Košir in Barba Plestenjak. Letos 30. januarja sta se doma nekoli pripravila v družbi einov, einah in vnukov za naslednji dan: v župni cerkvi sta obhajala 50 letnico poroke. Ljudje so rekli: Kaj takega pa še ni videl St. Joži. Bog živi odlično katoliško družino še mnoga leta! — Društveno življenje se pri nas lepo razvija. — Pazite na postopake! Okoli hodijo kot »brazeposelnici, agitirajo pa za komunizem. Takim plačanim postopake slopino na prste. — Naša župnija šteje 920 ljudi. Preteklo leto je bilo rojenih 30, umrlo jih je 9, poročilo se je 5 parov. Bog jih živi!

Moravice. Na Gorenjskem že skoraj ni kraja brez elektrike. Tudi v Moravici je banovina že 1. 1938 trasirala električni vod v smeri iz Doba. Stiska zadnjih let je to delo zadrževala. Lani pa se je občina Litija izjavila za priključitev banovinskemu omrežju preko moravške doline. Če bi mi edaj elektrike ne marali, bi jo dobila Litija po savski dolini. Posledice bi bile prav občutne. Moravska dolina je lepa in privlačna za izletnike in letovišarje. Treba pa je poskrbeli za električno luč in boljše zveze z železnico. Za napredek kmetijstva in obrti je potrebna pocenitev dela s pomočjo elektrike. Strah pred stroški je brez pomena. Vse skupno napeljava bodo odjemalci odplačevali več let s porabilnim tokom. Kdor naroči več luči, se mu priateljstva za napeljava v hišo za vsako luč primerno poceni. Nabiranje podpisov za elektrifikacijo je že končano. Priglasile so se vse večje

in manjše vasi, pa tudi mnogi samotni gospodarji. Močam, ki to zadržo vodijo, in banaki upravi, zapremo, da nam bodo elektriko preskrbeli po najugodnejših pogojih.

je sama dobrota in ljubezen do bližnjega. Na svojem posestvu je bil skrben gospodar. Zlasti tepi sadovnjaki so lahko marsikomu za vzgled, kaj se da z unnim gospodarstvom doseči. Tudi »Domoljub« je prejel na hišo nad 40 let in ta list je rajnemu bil v veliko oporo pri njegovem gospodarstvu. Bog bodi rajnemu plačnik, žalostim pa tolažnik! — Letina je bila pri nas izredno slaba in ljudje s skrbjo premišljajo, kako bodo pretolkli dolge mesece do novine. Treba bo vsakogar javne pomoči, sicer ne bomo vzdržali.

Cerkile pri Kranju. Občinski odbor je odobril proračun za 1. 1938-39, kateri izkazuje 200.787 din izdatkov in 71.890 din dohodkov. Za kritje primanjkljaja se bo pobirala 108% določila na državne davke. Da je proračun tako narastel, je zasluga bivšega odbora, ker je treba poravnati velike zaostanke iz prejšnjih let. Brez teh bi zadostovalo 65% določila. — Preteklo leto smo popili v naši občini 28.978,1 vina, 1494,1 piva, 623 bi stopenj spirita, 93,05 bi stopenj žganja in 32.601 likerja in rum. — V nedeljo 13. februarja predava v ljudskem domu okr. gozdarski referent »O gozdarstvu na naši kmetiji«. Pridite!

Sv. Marijeta blizu Ptuj. Topli zimski dnevi so našim ljudem omogočili dosti zastalnih del. Zvočili so kompost na travnike in oskrbeli stetje in drv po gozdovih. Zelo je to zimsko zapoela ljudi boriska graščina. Vsakdo si lahko z redčenjem gozda po mili volji preskrbi drv brezplačno. Nekateri posestniki so si navozili po 10 voz šibja z

graščinskega. Tudi v marsikaterem vinogradu že delajo. Treba bi bilo tudi popraviti naše razvrane občinske ceste, očistiti jarke in vodotoke po travnikih in marsikje izkopati nova. Bojimo se le, da bi nam zima na pomlad ne zamahnila z repom, kar bi naredilo veliko škodo.

Podzemelj. Lepo vreme daje priliko za dela po vinogradih, zlasti pa po vaških potih. — Letošnji predpust bomo imeli precej porok. Že sedaj je na oklicih 16 parov in se jih še nekaj obeta. — Letos imamo v naši župniji 40 novih naročnikov »Domoljuba«, kar je gotovo lep uspeh. »Domoljub« baci zastoj do dobival letos Starašinski Matija in Krasinca, ker je bila izžrebana njegova številka.

St. Rupert na Dol. Prosvetno društvo je pridržalo 2. februarja igr »Davek na samce«. Vloga so rešili prav dobro, posebno pa že Blaž. Smeha je bilo na košeli — Fantovski odesk ima vsak torek zvečer eselanek. Za kroje gre pa bolj torek. — Naša pošta od leta do leta bolj leze proti Rakovniku. Severovzhodna stran fare je glede tega kar slabe volje.

Sv. Pavel pri Preboldu. Prireditev v Društvenem domu v nedeljo 30. januarja in na Svečnico je zopet pokazala zmoglosti naših igralcev. Obiskat natlačeno polna dvorana zadovoljnih gledalcev je pač najboljša priznanje naši mladini, ki hoče prave izobrazbe! — Naša župnija praznuje letos 40-letnico blagoslovitve temeljnega kamna farne cerkve. Največji povdarek tej slovesnosti pa bo gotovo to, da pošlje letos naša župnija kar dva delavca v vinograd Gospodov. Novi av. masi bosta pela č. č. Škorjanc Jože iz Dolenje vasi in Jelen Martin iz Ladvke vasi. Bog ju blagoslovljaj v vzvišenem poklicu! — 85 let je dopolnila ga. Neža Stenovec. p. d. Račkova mati. Vrta žena je skrbno vzgojila 5 otrok. Eden od teh je bil naš bivši župan, prerano umrl, a nepozaben g. Tone Stenovec, mož-potenjak. Udeleževal se je v vseh naših kat. organizacijah. Kakor akla je stal v javnem življenju; zaradi svojega krščanskega prepričanja je bil pred leti preganjan, pa ni se uklonil. Bil je pa tudi izvrsten pevec, 30 let je s kora cerkve sv. Pavla donel njegov močeden bas. Kako ponosna je bila mati nanj, a ni shitila, da ga bo preživela. Naše organizacije jima dolgujejo hvaležnost. Ko so si tik pred vojno gradile društ. dom, je bil Tone predsednik gradbenega odbora, mati pa je z znatnim znekom podprla akcijo ter jim tako mnogo pomagala do lastne strehe. Bog jim vse obilo povrni!

Dr. Fr. Trdan:

Spomini na Ameriko

Uvod.

Pretekle velike počitnice sem sedem tednov prebil v Severni Ameriki. Obiskal sem zlasti tiste kraje, kjer so naši rojaki gostje naseljeni. Najdalje sem se mudil v Clevelandu, ki je nekako srce slovenskega ameriškega življa. Zanimivo je bilo tudi bivanje v Minnesoti med najstarejšimi gorenjskimi naselenci v Brockwaju in v rudnatih krajih Hibbinga, Chisholma in Eveletha, kjer je ponajveč zastopan mlajši ribniški rod.

V starem in novem kraju, da se izražam v ameriško slovenskem tonu, so me ponovno prosili — iz Amerike sem že po vrnitvi celo prejel nekaj takih pisem — naj bi vtise, ki sem jih dobil na tem potovanju, kje priobčil. Zelfi obel hočem s pričujočim potopisom vsaj deloma ustrezeti. Da bo pa doma in v tujini moje pripovedovanje lažje umljivo, hočem pisati domaće preprosto, brez običajnega retoriknega nakitja in lepotičja, in poročati samo to, kar sem doživel, videl in slišal.

Zelfja, videti Ameriko, ni nova. Ko sem bil še dijak petega gimnazijskega razreda, tega je že 37 let, sem na Evelethu zgubil brata Janeza. Delal je z očetom vred v podzemeljskih železnih rudnikih. Nekoč pa se je pri njem zgledala bolezen, pridružila se je še pljučnica in tu v treh dneh, na Čvetno nedeljo zjutraj, pretrgala nit dvajsetletnega življenja.

Otroci, ki so si v družini po rojstvu bliže, se navadno bolj ljubijo kakor tisti, ki so po letih bolj narazen. Tudi med nami je bilo tako. Izmed sedmerih otrok je bil Janez najstarejši, jaz pa dve leti mlajši. Že od zgodnjih mladih nog sva vse, kar sva imela, v najlepši bratski ljubezni delila. Enkrat sem se bil menda celo

ponudil, da bi bil namesto njega tepen. Ko je dorasel, je šel za rajnim očetom v Ameriko; ob slovesu mi je še na ljubljanskem kolodvoru za-trjeval: »Prvi dolar, ki ga bom zaslužil, bom tebi poslal.« In besedo je držal.

Zato me je novica o njegovi nenadni smrti ne malo potrla. Kot prikovan sem nekaj dni sedel v učilnici in strmel v puft. Nič nisem govoril in tudi jesti se mi ni ljubilo. Če me je kdo kaj vprašal, sem samo pokimal in si zakril oči. Kar misliti nisem mogel, da bi svojega nepozabnega brata nikdar več ne videl.

Toda »čas vrti se neprestano, seka rane in zdravi«. Tudi jaz sem se umiril in utolažil. Pozneje sem celo uvidel, kako resničen je pregovor: Kar bog stori, vse pravi stori. Napravil pa sem bil v tistih dneh trden sklep: O prvi možni priliki hočem poročati na njegov grob in vsaj očenaš pomoliti za njegov večni pokoj.

Leto so tekla, Zelfja po Ameriki pa je v srečo tlela in ugašala, kakor tli in ugaš pod pepelom iskra. In najbrž bi bila polagoma tudi ugašala, ako bi v osebi preč. g. kanonika J. J. Omama ne bil našel prijatelja, kakršnih je pod božjim soncem le malo. Že za božične praznike mi je bil pisal: »Z novim letom pa le začni misliti na pot. Tam v prvi polovici julija si naš!« Kmalu nato je došlo še pismo od g. Antona Grdine, mojega starega prijatelja in znanca. Ta mi je pa že kar moj tamošnji delovni program predložil. Med drugim je pisal: »Zdaj, ko z vso gotovostjo računamo na Vaš prihod, Vam naznanjam, da boste dne 25. julija, na veliki Baragov dan, naš slavnostni govornik.«

Kdo bi se ne odzval takim prijaznim vabilom, posebno še, če pridejo od tako odličnih rojakov. Že pred dvajsetimi leti sem namreč v družbi g. kanonika Omama in g. Grdine prepotoval vso našo milo Slovenijo in v njih vzljubil močja-domoljuba, na katera mora s ponosom zreti domovina. Letošnje medsebojno občevanje

pa je moje občudovanje in spoštovanje do njih še postotnilo.

In tako sem se polagoma začel pripravljati na odhod. Vendar pa sem o svojem naklepu trdovratno molčal, še svoji materi ga nisem razodel. Ko pa me je g. A. Grdina na svojih filmskih potovanjih širom Amerike »razpila« in so od ondotnih rojakov jela prihajati pisma in vabila, sem moral z resnico na dan.

Prvotno sem se bil odločil za ladjo »Deutschland«, ki je imela odriniti iz Hamburga dne 2. julija. Ko pa sem se seznanil z g. Jožetom Grdinom, nečakom g. Antona Grdine, ki se je prav tedaj vrnil iz Svete dežele, sem odhod za en teden preložil. Šaj ni lepšega kot imeti na dolgi poti zvestega in zanesljivega prijatelja. Če si sam, se te sem ter tja polasča dolgočasje, o marsikateri priliki si ne znaš pomagati, mnogo zanimivih stvari lahko zgrešiš. Ako pa imaš s s seboj dobrega in enako mislečega tovariša, boš potoval mnogo skrbneje, pa tudi uspešneje, zakaj več oči več vidi. Kot tretji se je pridružil g. Julij Slapšaku, upokojeni ljudskošolski ravnatelj, ki je šel na obisk k svojemu sinu g. Juliju Slapšaku, kaplani pri g. kanoniku Omamu. Prav zadnje dni pred odhodom so me prišlo še gospa Francka Primc, ki je potovala za svojim možem v Cleveland.

Slovo.

Praden odide Ribničan s krošnjo od doma, pohiti k Mariji Vnebovzeti pri Novi štiti po slovo. Tudi ko se domov vrne, ga tja pelje pot. Kot zvest sin svojega rodu, sem se pred odhodom v Ameriko tudi jaz poslužil te stare in hvalevredne navade. Lepega julijakega jutra sva se z Jožetom Grdinom z vlakom odpeljala v Ribnico. Toliko lepega je Jože že slišal o ribniški dolini in o sloveči Marijini božji poti pri Novi štiti, a videl se ni na one ne druge. Zdaj se mu je nudila ugodna prilika, zato je brej pomisleka zgrabil zanj.

iz naših društev

Sv. Miklavž pri Ormožu. Svoboda društvenega delovanja je našim fantom in dekletom dala pobudo do zelo živahnega delovanja v dekletskem in fantovskem odseku. Posebno zanimanje so našli v praviem odseku. Posebno zanimanje so našli v praviem odseku. Posebno zanimanje so našli v praviem odseku.

Nova štita pri Gor. gradu. »Dva para se ženita« sedaj mnogo igrana veseliga, se bo uprizarila tudi na našem odru. Pred igro bo nastopil tudi fantovski pevski oktet! — Električni je tudi pri nas predmet živahnega razpravljanja. Nihče pa se ne ve, če bodo dolgoletne obljube, ki so zopet oživele, res spomnili uresničene. Sicer pa je popisano že lepo število interesentov. Raje bi pa seveda imeli, če bi se speljali prej preko Kamnika železnice, ki bi bila za naš kraj ogromnega pomena. — Naša hrabra gasilca četa je v enem letu obstoja mnogo naredila. Ima že skromen dom, ročno hrizalno in več orodja in uniform. Pripravljajo se, da kapijo tudi motoriko. Občni zbor gasilcev je bil lepa manifestacija požrtvovalnega dela za skupno dobro ljudstva.

Dol pri Ljubljani. Tamburaški odsek kat. prosvetnega društva ponovi v nedeljo, dne 13. februarja ob pol 4 popoldne komedijo »Gospoška kmetija«. Prijatelji, ne zamudite veselo zabave! V nedeljo, 20. februarja ob 3 popoldne bo v prosvetnem domu v Dolu skriptično predavanje in film o življenju, smrti in pogrebu velikega vladike Slovencev dr. A. B. Jegliča. Predaval bo g. ravnatelj Vinko Zor iz Ljubljane. Naj tedaj nihče ne ostane doma!

Krško ob Savi. V nedeljo 13. februarja uprizarijo olesijenci iz Radne ob 3 popoldne v dvorani cerkvene hiše prelepo igro »Kraljevi škriatci«. Ker je čisti dom namenjen domačemu misijonarju g. Majenju (ki deluje v po vojni ogroženem Junting-tavu na Kitajskem), ste vabljeni tudi iz sosednjih župnij, da se igre udeležite. Ne bo vam žal tudi že zaradi igre same.

Vuzenica. V Vuzenici priredi gospodarska zadruha dne 20. febr. kratko igrice in nato veselico v zadrskem domu. — Začeli so popravljati vuzeniški dravski most, katerega je odnesla Drava, ki

Ribniška dolina! Kdo že ni slišal tega zvonkega imena! Malo je dolin v Sloveniji, ki bi kričim sveta tako slovele, kot slovi ribniška, pa ne ravno zaradi naravne lepote in rodovitnosti, dasi tudi v tem oziru ni zadnja, tudi ne zaradi njene razsežnosti, saj je komaj tri ure hoda dolga in dobro uro hoda široka, ribniška dolina je znana po Ribniških, njihovi stihji robi in njihovem jeziku, ki se mu tako radi posmehujejo.

»Jaz sem si ribniško dolino drugače predstavljala, je modroval Jože, ko sva se v mraku od njega poslavljal, mislil sem, da je puščoben kraški svet, zdaj pa vidim, kako sveže bajno življenje veje v njej.«

»Tako navadno sodi vsak, dokler je ne vidi. Pa se ozrite naokrog! Ali si morete misliti lepšo naravno kotline? Na severu jo zapira Slovensko hribovje, ki ga poživljajo Sv. Gregor, razvaline ortneškega gradu, Sinovica in Sv. Marko. Na vzhodu je Mala gora s prelepo cerkvico sv. Ane, kjer so za turških vpadov zažigali kres. Na zahodu se razprostira Velika gora, ki daje Ribniščanom les in drva, posodam za vodo, vino, žganje, salo, mleko in maslo pa doje in dno. V Veliki gori ne je »potočile« je marsikateri obod, ki je romal tja gori na Nemško. Iz doline pa gledajo kakor vitke palme iz oaze lične cerkvice: Sv. Srež, Sv. Francisek, Sv. Stefan, Mati božja v Hrvači in Nemški vasi in Sv. Rok v Dolenji vasi. To je Ribniška dolina!«

»Kako si pa Ribniščani postanejo gora predstavlja?« me podraži Jože hudomušno.

»Zelo preprosto. Poslušajte!«

Neko nedeljo popoldne, po končanih litanijah, sta sedela vrh »Mališče« Jožetov Luka in Franciškov Boštjan in gledala po dolini navzdol. Pa vpraša Luka Boštjana:

»Boštjan, kaj misliš, kako so gore nastale?«

»Kako? Bog jih je ustvaril, kakor vse drugo.«

»Beži, bežil Bog ima drugega opravka zado. Gore so ustvarili graščaki. Ti so napove-

je zaneslo v njega splav in s tem zaprla promet. Gradbeniki se je zavezal popraviti most v šestih tednih.

St. Jurij pri Grosupljem. Prosvetno društvo priredi v nedeljo 20. februarja ob 15 in 19, veselo igro v dejanjih: »Dva para se ženita«. Vabimo vse prijatelje, domače in okoliške!

Sora. »Podrli križ«, drama iz današnjega življenja v 4 dejanjih z medigro uprizori v nedeljo 18. febr. ob 3 popoldne naše prosvetno društvo.

Prežganje pri Litiji. Kat. prosvetno društvo uprizori v nedeljo 20. febr. po 10. maši v »Ljudskem domu« Jalenovo dramo »Dome« v štirih dejanjih. K predstavi vljudo vabljeno.

Sneberje-Zadobrova. Dramatični odsek »Pevskega društva« uprizori v nedeljo 13. februarja veseligo »Kurentova nevesta«. Vstopnice so v predprodaji pri tov. Avščin.

Nova štita pri Gor. gradu. Kat. prosvetno društvo uprizori v nedeljo, dne 13. febr. ob 3 popoldne veselo igro »Dva para se ženita«. Vabljeni!

Sestre pri Ljubljani. Prosv. društvo ho uprizarilo v nedeljo, 13. t. m. ob pol 4 in ob 8 Nušičovo komedijo »Dre. Vaak, ki je obiskal v prejšnjih sezonah predstavi »Gospa ministrica« in »Narodni poslanec«, se bo tudi sedaj rad pošteno nasmajal. Rezervirajte vstopnice, ker je zanimanje za igro veliko.

Reva. Ono nedeljo smo ugotovili v našem skromnem a prijaznem domu, da »Miki je treba močak. Fantje kakor dekleta so svoje vloge prav izvrstno izpeljali. Dvorana je bila polna, tako da mnogi so morali iti domov. Zato smo predlagali, da se ponovi igra. Vabimo vas k ponovitvi, ki bo 20. t. m. Zveze so ugodne: Z vlakom po železnici z aeroplanom po zraku, in peš po cesti mimo našega g. župana, ki vam prav rad postreže z dobro kapljico. Pridite, ne bo vam žal!

Moravče. Občni zbor krajevne Kmečke zveze je bil zaradi volitev v senat preložen na prihodnjo nedeljo dne 13. februarja jutraj po prvi maši. Poroča načelnik Janez Brodar. Vabimo vse gospodarske, pa tudi fante, žene in dekleta na obilno udeležbo.

Planški tečaj v Trzinu. Priredi okrajni kmetijski odbor v Kranju začetek s 14. februarjem, na praznik sv. Valentina, ob 2 popoldne v Rokodelskem domu v Trzinu. Prvo popoldne poročata komisar za agrarne operacije iz Ljubljane in okrajni kmetijski referent iz Kranja. Naslednji dnevi tečaja se bodo določili po želji poslušalcev. Pretrčeti

dali tlako in ubogi tlačani so tako dolgo nosili skale in prst skupaj, da so nastale gore.«

Z razigrano razpoloženim Jožetom bi najbrž bila še dalje modrovala, pa se izza ovinka pokaže »Kočevar«, ki naju je po dveh urah brze vožnje pripeljal v Ljubljano.

Ganljivo je bilo slovo od nadškofa dr. B. Jegliča. Pet dni pred smrtjo gospoda nadškofa sva se preko Vrhov in Krke z J. Grdino pripeljala v Stično. Sonce je pravkar ležalo za gore, ura pa se je pomikala proti polsoni.

»Ali ne bo prepozno zdajle delati odisk?« pripomni Jože nekam bojazljivo.

»Ni ne bo prepozno. Le pogum! Nadškof Jeglič ni, kakor so drugi visoki ljudje. Takega moža kot ste vi, sprejme ob vsaki uri.«

In sva vstopila. Trkava in trkava, vse zaprto.

»Ali Vam nisem rekel, da bo prepozno?« se rezko nasmehne Jože.

Res se je v hipu na hodniku pojavil strežnik Jože, ki nama je takoj rešil uganko: »Nadškof so ravnokar povečerali, zdaj pa v kapeli molijo. Precej jih pokličem.«

Cez pet minut smo se že s Prevzišnim prijateljsko prijetno razgovarjali. Vtisi, ki jih je dobil med ameriškimi rojaki ob priliki evharističnega kongresa v Chicagu, so mu bili še živo v spominu. Premnogih Slovencev se je še po imenu spominjal. Ko pa smo si segli v roke, nama je naročal: »Povejte vsem nepozabnim ameriškim rojakom, da se jih neprestano spominjam pri sveti maši, pa tudi sicer pri svojih vsakdanjih molitvah. Recite jim, naj ostanejo zvesti katoliški cerkvi zaradi njenega večnega Ustanoviteljja in zaradi njenih naukov, ki nas edini morejo obvarovati pogube. Recite jim pa tudi, da jih vse prav lepo pozdravljam in blagosloviljam.« Že na pragu stoječ se je še pošalil, češ: »Saj bi vaju na večerjo povabil, pa nimam nič, sem v penziju.« Takrat si pač nismo mislili ne Prevzišni ne midva, da se bomo čez

bi vsa vprašanja glede planinskih zboljšav, zakonov glede planšarstva, živinoreje, pridelovanja krmne, živinorejskega zadržništva, organizacije mlekarstva, gozdarstva in zdravilne živine na planini. Na tečaj so povabljeni vsi gospodarji in fante, ki se zanimajo za ta vprašanja. Vabljeni pa so tudi delavci živinoreje z izključno hlevsko rejo.

RADIO LJUBLJANA

od 10. do 17. februarja 1938

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 18. Čas. spored, obvestila 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas. vreme poročila, spored, obvestila

Četrtek, 10. febr.: 18. Magistrov trio — 18.40 Slovensčina za Slovence — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20. Pevski zbor »Cankar« — 20.45 Prenos opere »Mignon« iz Testa. — Petek, 11. febr.: 11. Šolska ura. 18. Zenska ura. 18.20 Plošče — 18.40 Francosčina — 19.30 Nac. ura — 19.50 Izseljeniške zaščitnosti — 20. Cimermanov kvartet — 21. Samospevi — 22.30 Angleske plošče. — Sobota, 12. febr.: 17. Radijski orkester — 17.40 Vpliv evropske vojne za razvoj letalstva — 18. Šramel kvartet — 18.40 O čimernem racionalnega gozdnega gospodarstva — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20. O zunanjih politiki — 20.30 »Talele bo »Paviljon« pisale« — 22.20 Radijski orkester — Nedelja, 13. febr.: 8 Plošče — 8.15 Prenos cerkvene glasbe — 8.45 Vreški govor — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Plošče — 10 Dvospevi — 11 Otroška ura — 11.30 Koncert Gregorčičevih skladb — 16. Tercet Stritarjevih — 17. Kmetijska ura — 17.20 Plošče — 17.30 Lumpacij Vagabund — 19.30 Nac. ura — 19.50 Plošče — 20.10 Prenos z Dunaja — 21.30 Plošče — 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 14. febr.: 18. Zdravstvena ura — 18.20 Plošče — 18.40 Literarna ura — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zamitnosti — 20. Operna glasba — 21 Plošče — 21.10 Koncert godalnega kvarteta — 22.15 Prenos lahke glasbe. — Torek, 15. febr.: 11. Šolska ura 10. Kmetijski trio — 18.40 Krščanstvo in nacionalizem — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20. Plošče glasba — 21 Plošče — 21.19 Klavirski koncert — 21 Plošče — 21.10 Klavirski koncert — 22.15 Lahka glasba. — Sreda, 16. febr.: 18. Mladinska ura — 18.20 Plošče — 18.40 Prekrbn brezposelnih delavcev. 19.30 Nac. ura — 19.50 Poročila — 20. Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

pet dni znova, pa za večno, poslovlili pri Svetem Križu na ljubljanskem polju. Čudna so božja pota!

Prav tako prirečno je bilo slovo od našega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je bil pred dvema letoma tudi sam med ameriškimi Slovenci. Tudi on je naročal: »Povejte našim dragim rojakom iz Amerike, da jih, posebej odkar sem bil med njimi, neprestano nosim v svojem srcu. O njih in njihovih organizacijah govorim v zasebnih razgovorih in na javnih nastopih, zlasti o priliki svete birme, ko imam pred seboj njihove očetne in matere, znanec in prijatelj. To blage spomine mi znova in znova narekuje čut hvalečnosti za vse njihovo požrtvovalnost, ki je ne morem prehaliti kamorkoli pridem. Najraje bi šel kar z vama, ker pa ne morem, jim pa vi povejte, da jih prisrčno pozdravljam in blagosloviljam.«

Mati so mi branili, podajati se na tako dolgo pot: »Premestevanje na vlak, morje, draga hrana. Še močnejši težko vzdrže, pa boš ti, ki te je sama snhotela! Drugi pa so me zopet blagorivali. Ko sem prišel v rodno vas, so me naše skrbne matere kar dobesedno obsule, v sredo zgrmle in povedale vse, kar čuti in zmoro je dobro materino srce: »Kako ste srečni, ko boste videli mojega sina, mojo hčer, naše nepozabne domače. Pozdravite jih in jim povejte, da smo me še zmeraj vse njihove, kakor so oni sinovi in hčere naše skupne krvi.«

Končno je nastopil že težko pričakovani šesti julij.

Lepo je bilo tisto jutro. Kadar se spominjam nanj, se mi stori milo pri srcu. Po slabo prespani noči — sanje o morju, o Ameriki in njenih nebotičnikih so se vrstile kakor slike v kinu — sem zapustil zavod sv. Stanislava. Bil sem kakor gosposki nedeljski lovec s skrbno zavito puško na rami. Gospod ekonoma mi je namočil neposredno pred odhodom vrzel čez pleča z rjavim usnjem opremljen termofor, ki me je spremljal

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Tečaji Kmečke zveze

V teku letošnje zime je Kmečka zveza pripravila, oziroma bo še pripravila v vseh okrajih Slovenije kmetijsko-strokovne tečaje.

To delo zasluži, da v glavnih obrih obratno pomen teh tečajev za kmečko ljudstvo, za kmetijsko pospeševalno službo in za razvoj Kmečke zveze, hkrati pa, da ugotovimo, kakšen odziv so ti tečaji vzbudili med kmečkim ljudmi.

Pomen kmetijsko-strokovnih tečajev, ki so v glavnem zasnovani po enotnem načrtu, je predvsem v naslednjem:

1. Kmečko ljudstvo ima priliko, po njih dobiti vsaj osnovne pojme o vseh strokah kmetijske vede. Na kmetijsko-strokovnem tečaju pridobijo znanje, more služiti posebu mlajšemu kmečkemu človeku kot vzpodbuda k temeljitejši in izčrpnjejši izobrazbi v kmetijsko-strokovnem oziru. Nadalje imajo kmečki ljudje priliko, da na teh tečajih poslušajo predavateljem posebne krajevne razmere in okoliščine, ki odločilno vplivajo na stanje in razvoj kmetijstva in kmečkega stanu v teh krajih. Isto tako morejo na teh tečajih kmečki gospodarji dobiti odgovor na vsa vprašanja, na katera sami ne vedo odgovor; o vsem, kar jih zanima, se lahko pogovorijo s strokovnjaki. V tem oziru so tečaji za kmetovalce velikega pomena.

2. Kmetijski strokovnjaki pa imajo obratno na teh tečajih najlepšo priliko, da morejo priti v stik s kmečkim ljudstvom, ter da na licu mesta spoznajo razmere in mišljenje kmečkega ljudstva v posameznih okoliščinah. Ta dogajanja morejo uspešno služiti tako kmetijskim strokovnjakom, kot tudi vsem kmetijstvo pospeševalnim oblastvom za pravilno usmeritev kmetijsko-strokovne izobrazbe in vsega kmetijsko-pospeševalnega dela po posameznih okrajih. Iz obiska in razgovorov na različnih tečajih morejo strokovnjaki tudi spoznati različno višino strokovne izobrazbe in smisel za izobrazbo sploh v posameznih okrajih ter na podlagi tega vrstiti svoje delo.

3. Na teh tečajih se tudi vzbuja smisel za skupnost: na tečajih se namreč snidejo kmečki ljudje iz večjega okoliša, se med seboj spoznajo in uvidijo, da vse taraje iste težave, ter da imajo vsi iste želje, iste zahteve po od pomoči. V tem pa

je dan temelj za razumevanje pomena in namena kmečkih organizacij.

Odziv kmečkega ljudstva za te tečaje je prav različen, kot so različne razmere, v katerih kmečki ljudje v posameznih okoliščinah in pokrajinah slovenske zemlje živijo. Tudi v tem oziru so tečaji velikega pomena, ker moremo marsikaj zanimivega in poučnega ugotoviti ob njih. V splošnem se da iz dozdaj izvedenih tečajev ugotoviti sledeče:

1. Kjerkoli so življenjske razmere ugodne, trg za prodajo kmečkih pridelkov blizu in dovolj močan, ter zaradi tega ni nujne naravne potrebe za organizirano borbo za zboljšanje kmečkega položaja in za organiziranje lažje in boljše skupne prodaje kmečkih pridelkov potom zadrug — tam tudi ni zanimanja za kmetijsko-strokovne tečaje. V krajih pa, kjer se kmečki pridelki težko prodajo, ker so oddaljeni od trga, in kjer se le s pomočjo organizirane zadružne prodaje dosežejo vsaj kolikor toliko ugodnejše cene — tam je zanimanje za tečaje veliko in udeležba na njih številna.

2. V okrajih, kjer so kmetije raztresene in prometne razmere neugodne, se taki tečaji, na katerih se vrše predavanja ob delavnih, ne obnesejo, ter jih je Kmečka zveza na splošno željo prebivalstva ponekod spremenila v celodnevne nedeljske tečaje, ki so bili zelo številno obiskani. Najbolje se tečaji ob delovnih dneh obnesejo v krajih, kjer so velike vasi, blizu skupaj in prometne razmere (cesta, železniške zveze itd.) ugodne.

3. Največjega pomena za uspeh ali neuspeh tečajev je organizacija s strani krajevnega vodstva tečajev. To se pravi, kjer se privedelji resno zavzamejo za tečaj, je udeležba povzročila odlična. Tečaji so tudi jasno zrcalo višine splošne in strokovne izobrazbe, pa tudi znanja za napredek med kmečkim ljudmi posameznih krajev: kjer žive in delujejo že daljši dobo res vneti, zmogni in nesebični prosvetni in gospodarski vzgojitelji med kmečkim ljudmi, tam imajo tudi kmetijsko-strokovne tečaje uspeh; kjer pa takih ljudi ni in jih ni bilo, tam tudi tečaji nimajo obiska, oziroma je izvedba tečajev sploh nemogoča.

Važno je ugotoviti, da se po izkušnjah že izvedenih tečajev lahko trdi, da je dandanes na splošno med kmečkim ljudmi izredno mnogo zanimanja za izobrazbo in organizacijo!

Iz pisarne Kmečke zveze

DRUGI REDNI OBČNI ZBOR DELEGATOV KMEČKE ZVEZE

V nedeljo 20. februarja ob 11 dopoldne bo v Celju, v dvorani Ljudske posojilnice redni občni zbor delegatov Kmečke zveze. Navodila so bila vsem odborom že poslana.

Naj nobena krajevna Kmečka zveza ne pozabi poslati na ta občni zbor svojih delegatov, da bo tako občni zbor Kmečke zveze v resnici predstavljal parlament kmečkih zastopnikov vse Slovenije!

KMETIJSKI STROKOVNI TEČAJ V ŠOSTANJU

Eden najlepših tečajev Kmečke zveze v letošnjem letu je bil brez dvoma oni v Šostanju. Osemkrat so člani Kmečke zveze napolnili veliko dvorano »Slomškovega doma« do zadnjega kotička, da so poslušali temeljita predavanja o vseh vprašanjih, ki se tičejo kmeta in njegovega stanu. Posebno zaključek tega tečaja je bil veličasten. Spremembi se je v pravi tabor kmečkega ljudstva, Kmetije lepe Šaleške doline, le po tej poti neustrašeno naprej!

★

Št. Jurij pod Kumcem. Kmečko gibanje je zanjelo tudi našo mladino. Z velikim veseljem so se naši fantje oprijeli Mladinske kmečke zveze. Redno prihajajo k sestankom. Pred kratkim so imeli ustanovni članiki svet. Fantje sami so nastopili s štirimi govori in imenovali odbor s predsednikom Finkom Bajda, ki je že javno nastopil na kmetičnem zborovanju v Zagorju. — V nedeljo 13. februarja po prvi maši bo v dvorani občni zbor krajevnega JRZ. — Dramatični odsek priredi v nedeljo 20. februarja igro s petjem »Čevčar barona«. Prijatelji pošiljate zabave vabljeni tudi iz sosednjih župnij.

Vinski sejem v Ljutomeru. Vinarstva podružnica v Ljutomeru priredi 8. marca vinski sejem in razstavo vina. Vabimo vse vinogradnike iz lutomerskega, gornjeradgonkega in širigovskega okoliša, da razstavijo svoja vina. Ocenjeno bo vino en dan pred razstavo. Oni, ki bodo vino razstavili, naj so prijavijo ob 3. marca, vzorce pa naj pošljejo do 6. marca od vsake vrste po 3 buletike. Kupci in vsi drugi zainteresirani pa se vabijo k obilnemu obisku te prireditelje. Otvoritev bo ob 9, zaključek ob 20.

ZAHTEVAJTE POVSOD »DOMOLJUBA«!

Šla do Minnesota. Šele na Evelethu sem ga oddal bodotnemu g. župniku Alojziju Pirnatu, dražljajskemu rojaku Do Ljubljane me je spemil strežnik Francelj. Težki kovček, poln suhih hrušk, borovnic in gob, gomile, zdravilnih korenin in tavrent rož, ki so mi jih napravili rojaki za svoje v Ameriki, je skoraj vidno šibil sicer močnega in krepkega Francelja. Zato sem ga spotoma ponovno bodril: »Ko se iz Amerike vrnem, vam ne uide dolar.«

Na kolodvoru sem že dobil Jožeta Grdina. Tudi on je tožil, da je slabo, da skoraj nič spal. Sorodniki, prijatelji in znanci — vsi bi bili najraje do jutra vztrajali pri njem. Le s težavo se je v spremstvu starega očeta, svaka in sosed odtrgal od doma. Zdelo pa se mi je, da je bil sicer govorni in vedno veselo razpoložen Jože tisto jutro nenavadno resen in tihi. Njegovo duševno praznino in puščobo sem kmalu razpoznaval. Ko je šel mimo domačega pokopališča, je snel klobuk in se ozrl na grobove. Bele in dolgočaste kruzanteme so razvijale svoje cvetove na njih in se priklanjale mimoidočim v pozdrav. Prav tam pri vratih ob kamnitem križu je cvetela najlepša in se nalahno zazibala, ko je pala raz nje rosnja kapljica na materino srce. Mati!

Ja Jože se je spomnil svoje ljube matere. Kako veselo je jezdil konja na njenih nogah in kako pridno se je učil iz knjige pri njej. Nič mu niso bile mar igrače in nič sosedovi otroci; v tem kotu je čepel s knjigo v roki, v onem pa je sanjal sanje bodočnosti. Mati je bila vesela svojega nadebudnega sina. Pa se je zgodilo, kar se zgodi danes v tej družini in jutri v oni, in ni izvezta ne bogata in ne uboga, kajti smrtna kosa je ostrina in ima velik obseg. Jožetu je pobrala ljubljeno mater. Na vse to je tedaj Jože mislil, zato je bil nekam otožen.

V kotu na peronu je pri pogrbeni mizi sedela Primčeva Francka, obdana od sestre in prijateljic. Po starokranjski navadi so za slovo

poklicale liter vina, razrezale kračo in si ponujale okusno pogačo.

»Natakar, če en kozarec za g. doktorja,« kliče gospa Francka, ko pristopim.

»Hvala lepa, gospa, saj ga še opoldne ne maram, pa ga bom kar na tešče!«

Tedaj so tudi Slapšakovci začeli prihajati, najprej otroci, v dostojni razdalji pa še oče in mati, kakor poveljnik, ki od zadaj motri in pregleduje svoje strumne vojske.

Gospod ravnatelj, pozni stek!

»Vendar ne prepozna!«

V trenutku je od juga prisopihal brzec.

Vstopili smo v voz, ki nam je nudil tja do bavarske prestolnice udobno zavetje. Bil je prav čedno opremljen »Pulman«, ki se ni veliko razlikoval od prvega razreda. Do Bremena smo peli hvale naši železniški upravi, ki tako skrbno za jugoslovanski ugled v tujini. Nemški voz ni niti zdaleka dosegal našega ne po zunanji ne po notranji opremlitvi.

Rezek pisk lokomotive, vagoni se zganejo, butajo drug ob drugega, kolesa se začno premikati, izprva počasi, potem pa hitreje in hitreje. Slapšakova mama zalhte, otroci mahajo z rokami, gospo Francko obspajajo z rdečimi nageljni. Jože se zaokrene, solz starega očeta ne more prenesti, jaz pa skozi okno podajam roko nekemu Janezu in strežniku Francelju. Ko pa vlak napravi ovinek, izgubimo vse iz vida.

»Hvala Bogu, da smo se iztrgali,« meni g. ravnatelj.

»In da imamo sami svoj voz,« pripomni Jože. »Do Monakovega ne pustimo nikogar notri,« se oglasi Francka, ki je v hipu pozabila na solze in se zopet sladko smehljala. Taki smo navadno ljudje: tarnamo in tožimo, ihtimo in jokamo, pa se vrnemo in vzdihnemo in otožnost zgine, kakor zgine megla, ki jo prodoro žarki jarknega sonca.

Vlak hiti nezadržno. Dasi sem se že šestokrat vozil po znanem Sorškem polju med

Škofjo Loko in Kranjem in po Savski dolini navzgor proti Brezju in Bledu, me je vendar radovednost premagala: stopil sem ven na ploščad in dal prost polet svojim čustvom.

Višnjevo modro nebo so prepletali zlasti sončni žarki, ki so se v mavričnih barvah odbijali na vrhovih gorenskih planin. Ah, ti slovenski vrhovi in planine! Kakor venec na glavi brhke neveste se ti zde; zeleni gozdovi oklepajo strma in položna pobočja, pašniki podajajo roko skrbno obdelanim njivam in travnikom, na slemenih pa gleda iz drevja — kakor biser iz venca — gozdna kapela ali vaška cerkva. Iz čutečega srca se nepote izjvi globok vzdih, duh pa venomer ponavlja:

Slovenski svet ti si krasan,
ti poln nebeske si lepote...

In z brzino vlaka vred hite misli po nebotičnih vrhovih in jih oklepajo, kakor jih oklepa in budi vriskajoči odmev veselega pastirja.

Te pozicije kot je pri nas, nisem opazil na vsem svojem potovanju. Ta je samo slovenski zemlji lastna: cerkva ali vsaj lična kapelica sredi vasi, cerkva na prijaznem holmu in zelenem griču, tam, kjer je narava razgrnila svojo največjo lepoto. To razodeva globoko vernost našega naroda. Naravna lepota ga je spominjala na Boga, ki je vzor in vir lepote. Zato mu je postavil na najlepših krajih: na jezerih in otokih, na zelenih gorah in prijaznih holmih vsaj tiho, skromno svetišče. Nobena prirodna lepota mu ni bila dovolj lepa, dokler ji ni pritisnil pečata vernosti in pobožnosti. Odičena z verskim znakom je zadobila ta prirodna lepota šele zanj pravi mik in čar.

Tik mene sta stala gospod in gospa. Njun živahen razgovor me je vzdrnil. Gospa je bila srednje velikosti, prej korpušasta kot suha. Bistri pogled črno zametastih oči so senčile močne obrvi, lahko nabrekale ustnice pa je obkrožal ljubezniv nasmešek.

NAZNANILA

Duhovne vaje za dekleta v domu duh. vaj pri sv. Jožetu v Celju bodo od 12. febr. ob 6 zvečer do 16. febr. zjutraj in od 26. febr. ob 6 zvečer do 1. marca zjutraj. Duhovne vaje bo vodil g. misionar Bele Janko. Duh. vaje toplo priporočamo.

Katoliška akcija, odsek za dekleta, vljuda vabi vsa podeželska dekleta na duhovne vaje in letaj KA, ki bodo v Domu Device Mogočne v Lichtenhurnovem zavodu od 19. do 25. februarja. Zatelek prvi dan ob 6 zvečer, konec zadnji dan zjutraj. Prispevek za vso oskrbo znaša 130 din. Pripravite se na naslov: Lojzka Strajnar, Smartanica cesta 15, Ljubljana.

Dekanija Ljubljana-okolica. Vodstvo Zveze ljudskih odrov sklicuje dekanjski sestanek za dekanijo Ljubljana-okolica v nedeljo, dne 13. febr. ob 3 uri v Akademski dom, Miklošičeva cesta 5. — Udeležiti se ga mora vsaj en zastopnik dramatskega odseka vsakega prosv. društva v dekaniji.

Dekanija Leskovec. Vodstvo Zveze ljudskih odrov sklicuje dekanjski sestanek Zveze ljudskih odrov za dekanijo Leskovec v Leskovcu v nedeljo, dne 13. febr. ob 3 popoldne v Društveni dom. — Udeležiti se ga mora vsaj en zastopnik dramatskega odseka vsakega prosvetnega društva v dekaniji.

Starši, pripeljite svoje otroke v nedeljo, dne 13. februarja ob 5 popoldne v Rokodelski dom, kjer bo mladinska predstava »Pepelka« (Desetnik in sirotica). V igri nastopi 12 ljubkih palčkov, ki bodo zapeli in zaigrali, da bo veselje. Vstopnice se dobe v predprodaji v nedeljo popoldne od 10—12 v društveni pisarni, Komenskega ulica 12-I.

Vel. Lašče: Kat. prosv. društvo uprizori dne 12. februarja ob pol 8 in v nedeljo 13. februarja ob 3 popoldne igro »Revček Andrejček«. Vstopnice običajne. Izkreno vabljeni!

Boljši dni v življenju lahko vsakdo pričakuje, če se seznaní o delovanju našega društva. Pošljite svoj naslov in 3 din v znamkah (za tiskovine in pošne stroške) na naslov: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Sejmi

14. februarja: živ. in kram. Dob pri Kamniku, Semič, št. Lambert in notranjska Zirovnica. 15. februarja: živ. in kram. Smartno pri Litiji. 16. februarja: živ. in kram. Ljubljana. 17. februarja: živ. Šuših-Slopiče. 19. februarja: živ. in kram. Loč. 20. februarja: živ. in kram. Tuhinjski.

GAMA izdelek najboljši, enak inozemskim, nad polovico cenejši, 10-letna garancija, izdeluje

PODRŽAI CIVIL, IG 147
PRI LJUBLJANI

Hranilne knjižice vse, tudi podeželske, 3% obveznice za likvid. kmečkih dolgov, vrednosne papirje stalno kupujem po

najvišji ceni in proti takojšnjemu izplačilu.

AL. PLANINŠEK — Ljubljana
trgovska agentura bančnih poslov
Beethovnova ul. 14/I - Telefon 35-10

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU (ŠUTNA 22)

reg. zadruga z neom. kav.

Obrestuje

hranilne vloge do **5%**

Mislila je, da je Bredina obleka bela...

...dokler ni obrisala otrokov obraz pri prijateljici, ki pere z Radionom.

Čeprav imate morda dovolj izkušenj v gospodinjstvu — Vaše perilo bi moglo biti vseeno še lepše: s pomočjo Radional V primeri z bleščeto belino z Radionom opranega perila, se zdi vsako drugo perilo sivkasto. In zakaj? Ker navadna mila in pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, Radion pa vsebuje kisik, ki skupaj s peno izbornega Schichtovega mila prodira skozi tkanino in opere vsako perilo temeljito in snežnobelo. Zato je z Radionom oprano perilo bolj belo nego drugo perilo. Pri prihodnjem pranju uporabite Radion, ki Vam bo pomagal, da boste dobili snežnobelo perilo.

Schichtov

RADION
pere sam

Prekljic. Jankovič Franc, posestnice sin, Matona št. 51, preključenem vse, kar sem neresničnega izrekel o Podlipce Jakobu, kovaškem pomočniku Matona št. 86, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Brinje in fige prvovrstno blago dobite pri tvrdki **FRAN POGACNIK d. z o. z., LJUBLJANA** Tyrševa (Dunajska) c. 83. Javna skladišča (Balkan)

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Priljubljene za male oglase se plačuje naprej.

Prodajna čebela

9 A.-Z. obljubljenih ter več polnih in praznih kranjčev. Vajda, Vidoviči 10, p. Metlika.

Črešnjev les suh, kupujem v manjših količinah, kakor tudi vse ostale trde lesove. — Krže Franc, mizarstvo, Vrhnik, Idrijska cesta 2.

Fanta od 15 do 18 let starega, krščanskih staršev, sprejemem za poljska dela. Černe, Zavogljice 2, p. Dobrunje.

Vzajem v nalom

hišo z zemljiščem, da bi redil 1—4 glave živine, od Sevnice do Trbovelj ali pa v bližini Kranja. Drmota Franc, Podkraj, pošta Radeče pri Zid. mostu.

Čepljena trta vrsta trsnega izbora nudi tranica Ferdo, Svibno, pošta Radeče. — Pišite po cenik.

Učenca poštenega in močnega kmetičkega fanta za mesarsko obrt išče Kaplan Alojzij, mesar, Velike Lašče.

Krojarskega valenca z okrobo v hiši sprejem krojaštvo Čepou, Škofljica.

Učenca sprejemem takoj ali za mesec marce. Stanovanje v hiši, drugo po dogovoru. — Princ Evgen, stikar, Smihel, Novo mesto.

Salote in rdeči čebulci kupujemo. — Sever & Komp., Ljubljana. Gosposvetska cesta 5.

Notija in preb

na prodaj. Zavetišče sv. Jožefa v Ljubljani, Vidovdanska cesta 9, ima na prodaj pokrito kočijo, 4 sedežna, črna pleškano, dobro ohranjeno, po ugodni ceni ter pokrit »prek« vzoz za 10 oseb, zelo pripraven za izletnike; streha je iz nepremočljivega platna, ki se lahko tudi odstrani.

15.000 kg sena

naprodaj. Cena po dogovoru. Naslov: Anton Per, Sinja Gorica 15, pošta Vrhnika.

Posestvo v dobrem stanju, prodam ali dam v najem celo ali samo delno. Redo se 4 glave živine. Franc Omahen, Javor štev. 83, Dobrunje pri Ljubljani.

Klapca pridnega, za kmetička dela, sprejemem takoj. Tomažič 24, pošta Moste-Ljubljana.

Krava mlekarica

po 4. teletu naprodaj. — Helena Podgoršek, Slape št. 4, Dev. Mar. v Polju.

Deklo od 16 let naprej sprejemem na kmetijo. Bitenc, Sostro štev. 5, p. Dobrunje.

Dva fanta za kmetičko delo od 16 do 2 let stara takoj sprejme Lovše Franc, Sneberje 25, p. D. M. v Polju.

Novi vozevi vsakokratni vrstni, na peresih, se dobijo pri Hromec Miha, kovač, Sneberje pri Ljubljani.

Pastirja starega od 13 do 15 let poštenih staršev, sprejme Gasper Svigeli, Dole 6, p. Borovnica.

Deklica sprejme od 13 do 16 let. — Prepeluh Anton, Dobrunje 9.

Kaznovanica kruha sprejemem takoj. Rozman, pekarija, Videm Dobropolje.

Lepa hrava simendolka, prav dobra mlekarica, s teletom naprodaj. Vrtačnik Vič 175, Ljubljana.

Klapca in dekle

sprejemem na kmetijo. Škafar, Črna vas 177, Ljubljana.

Klapca k živini sprejemem. — Anžič, p. Dobrunje št. 57.

NEVESTE

obiščite zdaj naš vsakoletni priljubljeni

SEJEM

ko damo na naše že itak nizke, v izločbah označene cene še

10% popusta

ANT. KRISPER

LJUBLJANA, Mestni trg 26

Stritarjeva ul. 1-3

Nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne!

Za stavbeno dobo 1938

Vam nudi železnina in zaloga poljedelskih strojev

Fr. Stupica, Ljubljana

Gospodarska cesta 1

vse stavbeni material: Trboveljski cement, betonske in druge železo, pločevino, lepenko in storjo, razne črpalke in cevi, kotle vseh vrst, stavbeno okorje in orodje, vse predmete za kopalnice, mrežo za ograje i. t. d. Velika zaloga ličnih kletk. Kupujte kuhinjsko posodo, razstreljivo, rakete, topiše, čebelarke potrebščine. — Poučite za nakup staro železo in druge kovine ter čebelni voseki!

Hitamo bronaste zvonove, vseh velikosti in vrstne bronzine. Izdelujemo motorne bronzine za gasile in požarnikarstvo. Cenil. Kratki dobavni rok. Točna posrežba. — Se priporoča.

»ZVON«, K. D. v St. Vidu nad Ljubljano

HRANILNICA in POSOJILNICA na Rški pri Stični je sklenila

Izplačevati stare vloge

v celoti po Din 500.—. Večjim vlagateljem stavljamo zaenkrat na razpolago 10% od naloženega denarja in to po stanju z dne 1. I. 1938. — Imamo zagotovilo, da bomo čez par mesecev v stanu nuditi vlagateljem več in v razmeroma kratkem času izplačevati v celoti vse stare vloge. Popolnoma sigurno pa je, da noben izmed vlagateljev, ki ima naložbo pri naši posojilnici, ne bo izgubil ničesar. — Varčevalce vabimo, da nalagajo denar v domačem zavodu, katerih imamo že precej ter jih obrestujemo po 3%. vezane vloge po 3.5% in so vsak čas na razpolago. Dobrim gospodarjem bomo dali nova posojila ter bo nam mogoče dvigniti obrestno mero na vloge

»Ročem vam, to je najboljša papiga,« je hvalil trgovca s ptici, »samo eno napako ima namreč, da strašno godrnja, kadar ji jed ne ugaja.«

»Tega vzamem,« je odvrnila gospa, »vedno me bo spominjala mojega ranjkega.«

Viški vesti pri Ljubljani je na prodaj

malo posestvo t. j. prilična hiša z gospodarskim poslopjem, lepa njiva s korzolem, nekaj parcel travnikov in gozdov ter s pravico do javnih pašnikov. Več se poizve v Ljubljani, Vidovdanska c. 9.

»V vaši gostilni sem prvič in zadnjič prenočeval, vso noč sem ležal na mrtvi steni.«

»To še ni nič hudega, če je bila mrtva,« se je opravičeval oštr.

»Du, da, kaj pa one stotine, ki so prišle k pogrebu?«

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Klavirsko harmoniko od Din 480.—

Zahtevajte brezplačni katalog!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 107

Dobrniki je prišel v Ljubljano ter se ustavil pred banko. »Kakšna hiša pa je to,« je vprašal znanca.

»To je banka, kjer meni nič, tebi nič dobite denar.«

»Tako?« se je začudil Dobrniki, »storaj, če grem tu noter, dobim tebi nič, meni nič denar?«

»Seveda. Dali bodo, meni nič in tebi nič.«

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov 3% obveznice, bone, delnice itd.

Valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje

Bančno Kom. zavod, Maribor, Aleksandrova c. 46

Prodaja srečk državne razredne loterije

»Domoljube« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inšerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čež.